

Středoškolská technika 2016

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

Literatura Stephen Kinga

Veronika Holečková

Gymnázium Zikmunda Wintra
náměstí Jana Žižky 186, Rakovník

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze podklady (literaturu, projekty, SW atd.) uvedené v seznamu vloženém v práci SOČ.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závazný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Rakovníku dne 23. března 2016

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji Mgr. Lence Hejdové za obětavou pomoc a podnětné připomínky, které mi během práce poskytovala.

Anotace

Práce *Literatura Stephena Kinga* se zabývá posunem stylu psaní Stephena Kinga.

V úvodní části práce je ve zkratce uveden životopis Stephena Kinga, včetně výčtu jeho tvorby a zfilmovaných děl.

Druhá část práce obsahuje rozbor tří knih z průřezu Kingovy tvorby. Zvolenými knihami jsou *Carrie*, *Zelená míle* a *Pan Mercedes*.

Ve finální části práce je porovnání zvolených románů a vyvozený závěr.

Klíčová slova

Stephen King, *Carrie*, *Zelená míle*, *Pan Mercedes*, rozbor děl, literatura, filmografie, bibliografie, čas, místo děje, hlavní hrdinové, dobro a zlo, realistické prvky, fiktivní prvky, paranormální prvky, psychologické prvky, psychologický vývoj

Anotation

The work; *The literature of Stephen King* concerns the shift of Stephen King's writing style.

The opening part of this work is about Stephen King's biography, including a list of his literary and filmed creations.

The second part includes analysis of three books from a cross-section of King's work. The chosen books are *Carrie*, *The Green Mile* and *Mr Mercedes*.

The final part is a comparison of chosen books and personal deduction of the changes of King's writing style.

Key words

Stephen King, *Carrie*, *The Green Mile*, *Mr Mercedes*, work analysis, literatura, filmography, bibliography, time, place of plot, the main characters, good and evil, realistic elements, fictional elements, paranormal elements, psychological elements, psychological development

Obsah

Prohlášení

Poděkování

Anotace

Klíčová slova

Úvod	8
1. Životopis	9
1.1 Rodina Kingových	9
1.2 Život Stepheny Kinga	10
1.2.1 Bibliografie	17
1.2.2 Filmografie	23
2. Vybraná díla	26
3. Carrie	28
3.1 Obsah	28
3.2 Charakteristika novely	29
3.2.1 Prostředí	29
3.2.2 Čas	30
3.3 Carrie	32
3.3.1 Charakter osobnosti	32
3.3.2 Psychologický vývoj a motivace	33
3.4 Základní prvky napětí, tajemno a mystično	34
3.4.1 Reálné prvky	35
3.4.2 Fiktivní prvky	36
3.4.3 Psychologické prvky	37
3.4.4 Paranormální prvky	38
3.5 Pojetí dobra a zla	39
3.6 Filmová adaptace	40

4. Zelená míle	44
4.1 Obsah	45
4.2 Charakteristika novely.....	47
4.2.1 Prostředí	47
4.2.2 Čas	49
4.3 Paul Edgecombe	50
4.3.1 Charakter osobnosti	50
4.3.2 Psychologický vývoj a motivace	50
4.4 Základní prvky napětí, tajemno a mystično	53
4.4.1 Reálné prvky	54
4.4.2 Fiktivní prvky	56
4.4.3 Psychologické prvky	57
4.4.4 Paranormální prvky	58
4.5 Pojetí dobra a zla	59
4.6 Filmová adaptace	62
5. Pan Mercedes	65
5.1 Obsah	66
5.2 Charakteristika novely	68
5.2.1 Prostředí	68
5.2.2 Čas	70
5.3 Kermit William Hodges	70
5.3.1 Charakter osobnosti	70
5.3.2 Psychologický vývoj a motivace	72
5.4 Brady Hartsfield	73
5.4.1 Charakter osobnosti	73
5.4.2 Psychologický vývoj a motivace	75
5.5 Základní prvky napětí, tajemno a mystično	77
5.5.1 Reálné prvky	78
5.5.2 Fiktivní prvky	79

5.5.3	Psychologické prvky	80
5.5.4	Paranormální prvky	81
5.6	Pojetí dobra a zla	82
6.	Porovnání	83
6.1	Prostředí	83
6.2	Čas	84
6.3	Hlavní postava	84
6.4	Prvky napětí, tajemna a mystika	85
6.4.1	Reálné prvky	85
6.4.2	Fiktivní prvky	85
6.4.3	Psychologické prvky	86
6.4.4	Paranormální prvky	86
6.4.5	Dobro a zlo	86
	Závěr	87
7.	Seznam literatury	88

Úvod

Tato práce se zabývá světově známou literaturou spisovatele Stephen Kinga a zaměřuje se na jeho autorský styl.

V současné literatuře je Stephen King velmi žádaným autorem, o němž má povědomí celý svět. King je považován za krále hororu a je stále aktivně píšícím autorem.

Jeho texty dokáží ve čtenářích po celém světě vzbudit strach, lítost či znechucení. Jedná se o autora, který je už řadu let velmi populární a překládaný téměř do všech jazyků, tedy i do češtiny.

U nás je jeho tvorba snadno dostupná, přesto existuje velké množství děl, které do češtiny dosud přeloženy nebyly.

Pro tuto ročníkovou práci jsem si zvolila tři stěžejní díla, která podle mě charakterizují určitou etapu tvorby. Spisovatelské začátky zastupuje Kingův první román, *Carrie*. *Zelená míle* je z doby, kdy se King stal známým a překládaným autorem, a kdy jeho romány byly převáděny na filmové scénáře. Posledním dílem je *Pan Mercedes*, který byl do češtiny přeložen v roce 2014 a zastupuje jeho současnou tvorbu.

Jednotlivá díla jsou v ročníkové práci částečně rozebrána tak, aby jednotlivé části šlo vzájemně porovnat.

Cílem práce je snaha zachytit prostřednictvím tří románů případný posun v Kingově tvorbě.

1. Životopis

1.1 Rodina Kingových

Nellie Ruth Pillsburyová (*3. únor 1913) a Donald Edwin King (*11. březen 1914) se vzali 23. července 1939 ve Scarborough, Maine. Následujících 6 let se stále stěhovali a do rodné Maine se vrátili až po konci 2. světové války.

V září roku 1945 adoptovali syna Davida Victora a o 2 roky později, 21. září 1947 se narodil Stephen Edwin King.¹

Otec opustil rodinu v roce 1916. V té době neměla Ruth žádný stálý finanční příjem, a tak musela spoléhat na pomoc příbuzných.

Střídavě žila s oběma syny v Chicagu, Fort Wayne v Indianě, Maldenu v Massachusetts a West De Pere ve Wisconsinu.

V roce 1953 se Nellie Kingová společně s oběma syny nastěhovala do domu své sestry Lois. Po pár měsících si vydělala dostatek peněz, a tak si pronajala vlastní byt. Z peněz, které v té době vydělávala, živila rodinu a zároveň splácela dluhy, které jí zůstaly z manželství.²

Po pěti letech, roku 1958, se Ruth se Stephenem a Davidem nadobro vrátili zpět do Durhamu v Maine. V té době byli její rodiče nesoběstační, a tak ji sestra přesvědčila, aby se o ně starala. Na oplátku jim ostatní rodinní příslušníci poskytlí bydlení a finanční podporu. V těchto podmínkách žili následujících 10 let.

Po smrti obou Stephenových prarodičů v roce 1965 si Ruth Kingová našla stálé zaměstnání v kuchyních v Pinelandu, nedaleko sociálního zařízení pro mentálně postižené.

V té době byl Stephen ve čtvrtém ročníku Lisbonské střední školy. Poté, co roku 1966 odmaturoval, se hlásil na University of Maine ve městě Orono a opustil rodinu.

Nellie Ruth Kingová umírá 18. prosince roku 1973 na rakovinu dělohy. Zemřela v době, kdy Stephen vydal svou první novelu – Carrie.³

¹ ROGA KOVÁ, Lisa: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, Praha, Nakladatelství XYZ, 2010, str. 21.

² Tamtéž, str. 29.

³ Tamtéž, str. 129.

1.2 Život Stephena Kinga

Stephen Edwin King se narodil 21. září 1947 v Maine, ve státě Portland manželům Nellie Ruth Pillsburyové a Donaldu Edwinu Kingovi. Před Stephenovým narozením si pár 14. září 1945 adoptoval Davida Victora – Stephenova o 2 roky staršího bratra.⁴

Po odchodu otce od rodiny se často stěhovali a se změnou bydliště přišly i změny škol. V tomto období, ve věku 7 let, napsal svou první hororovou povídku, která byla inspirována celou řadou filmů, na které chodíval do kina.

V letech 1958 a 1959 navštěvoval pátou a šestou třídu v Center Grammar School. Ve třídě byl nejstarší a navzdory nemocem měřil už ve 12 letech 187 cm.⁵

Během dospívání se choval excentricky a často se cítil jako vyvrženec. Tohoto nepříjemného pocitu se zbavoval tak, že o něm napsal.⁶

V roce 1959 se svým bratrem Davidem vydával informační *bulletin*⁷ – Dave's Rag. David psal zpravodajské články o soudech, zatím co Stephen recenzoval své oblíbené televizní pořady a filmy.

Ruth mu později toho roku pořídila psací stroj značky Underwood, a tak Stephen začal nabízet své povídky časopisům, které vydávaly laciné thrillery a detektivky.⁸ Na většinu z nich dostal pouze odmítavé dopisy.

Roku 1960 nastoupil Stephen na Durhamskou základní školu a na jaře 1962 dokončil školu jako premiant třídy.⁹ Na podzim začal studovat na Lisbonské střední škole v Lisbon Falls.¹⁰

Jeho první úspěch přišel v roce 1965. Z časopisu Comics Review mu přišel dopis s žádostí o vydání jeho povídky „Byl jsem mladistvým vykradačem hrobů“ („I Was a Teenage Grave Robber“).¹¹

V druhém ročníku se stal šéfredaktorem školních novin „Buben“ („The Drum“), pro který napsal několik povídek.

⁵ ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 40.

⁶ Tamtéž, str. 44.

⁷ *Bulletin* – Rozsahem nevelká tiskovina obsahující novinky a oznámení ohledně nějakého oboru nebo organizace, vyznamslov.com [cit. 15. 10. 2015] dostupné z: <http://www.vyznam-slova.com/bulletin>.

⁸ ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 45.

⁹ Tamtéž, str. 51.

¹⁰ Tamtéž, str. 56.

¹¹ Tamtéž, str. 60.

Nebavilo ho psát do vážného časopisu, a tak si založil vlastní – „Zvratky z městečka“ („The Village Vomit“). Jednalo se o čtyřstránkové satirické noviny, kde zesměšňoval studenty i učitele. Za to byl na několik dní vyloučen.¹²

Po návratu do školy získal práci na poloviční úvazek jako sportovní reportér pro Lisbon Weekly Enterprise.¹³

Roku 1966 se dostal na University of Maine ve městě Orono,¹⁴ kde studoval angličtinu se studijním zaměřením na moderní poezii a literaturu 20. století.¹⁵

Během prvních dvou semestrů na univerzitě napsal svůj první román – „Dlouhý pochod“ („The Long Walk“). Poslal ho do soutěže románových prvotin, kde byl zamítnut. Téhož roku se mu povedlo prodat povídku „Skleněná podlaha“ („The Glass Floor“).¹⁶

Po nástupu do druhého ročníku začal psát do školních novin „The Maine Campus“, do kterých přispíval články a eseji. V této době byl aktivní ve studentské politice a stal se členem studentského parlamentu.¹⁷

Na podzim roku 1968, když Stephen nastoupil do třetího ročníku, dochází k politickým nepokojům.¹⁸ Nastaly změny v hodinách a začaly se používat zastaralé učební metody. Proti tomu Stephen protestoval a patřil k hlavním buřičům.¹⁹

Redaktor D. Bright mu během roku 1969 nechal volnou ruku v psaní týdenních sloupků. Později tyto články pojmenoval „Popelářské auto“ („The Garbage Truck“).

O rok později se na titulní straně The Maine Campus objevila Stephenova fotografie, která měla podpořit studentstvo.²⁰

¹² ROGAKOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str.. 62.

¹³ Tamtéž, str. 63.

¹⁴ Tamtéž, str. 73.

¹⁵ Tamtéž, str. 69.

¹⁶ Tamtéž, str. 74.

¹⁷ StephenKing.com [cit. 10. 9. 2015] dostupné z: http://stephenking.com/the_author.html.

¹⁸ Tamtéž, str. 75.

¹⁹ Tamtéž str. 76.

²⁰ Tamtéž, str. 88.

Rok 1970 byl pro Stephena úspěšným, jelikož se mu podařilo dokončit University of Maine s titulem bakaláře svobodných umění v oboru angličtiny.

Ze začátku působil jako praktikant na Hampdenské akademii, aby splnil požadavky studia pro získání certifikátu, který ho opravňoval učit na střední škole.

Tabitha Jane Spruceová (*24. březen 1949) a Stephen King se poprvé setkali na semináři autorského psaní. Začali spolu trávit čas a o několik měsíců později se společně přestěhovali do bytu v Oronu.²²

Několik měsíců po Stephenově promoci se jim narodilo první dítě – Naomi Rachel. (*1. červen 1970)²³ Stephen pracoval na plný úvazek v prádelně a psal krátké povídky pro pánské časopisy, aby uživil rodinu.²⁴

Stephen a Tabby se vzali 2. ledna 1971 v Old Townu.²⁵ Na podzim toho samého roku získal Stephen práci na Hampdenské akademii.²⁶ Učení však nesplňovalo jeho očekávání, tak se začal soustředit na psaní hororových povídek pro pornografické časopisy.

²¹ StephenKing.com [cit. 18. 9. 2015] dostupné z: http://stephenking.com/the_author.html.

²² ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 90–91.

²³ Tamtéž, str. 99.

²⁴ Tamtéž, str. 103.

²⁵ Tamtéž, str. 105.

²⁶ Tamtéž, str. 107.

V červnu 1972 se manželům Kingovým narodilo druhé dítě – Joseph Hillstrom King (*4. červen 1972).²⁷

Během prvních let jejich manželství je živily peníze ze Stephenových povídek. Ani to však nestačilo na zaplacení všech účtů a léky pro Tabby. Stephen začal být ve stresu a dal se na pití.²⁸

Po nějaké době Stephena zkontaktoval Bill Thompson z nakladatelství Doubleday. Stephen mu zaslal rukopis *Carrie*, který vzbudil velký zájem redakce.

Právě vydání *Carrie* prodal Stephen na jaře roku 1973 a z vydělaných peněz se s rodinou přestěhoval do Bangoru. V tom samém roce odkoupila práva na paperbacky *Carrie* společnost New American Library. Prodáním práv získal Stephen obnos 200 000 \$, kterým dokázal zajistit rodinu. Rozhodl se opustit školu a věnovat se psaní románů.²⁹ *Carrie* vyšla v dubnu roku 1974.

V tomto období zemřela Stephenova matka Ruth Kingová na rakovinu ve věku 59 let.³⁰

Po vydání *Carrie* se úspěchy jen hrnuly. Doubleday vyžadovalo další romány, které Stephen dodával. Peníze se hrnuly a na žebříčku slávy stoupal Stephen vzhůru.

První román vydaný pod pseudonymem Richard Bachman byl zveřejněn v září roku 1977 prostřednictvím nakladatelství NAL.

Jejich třetí dítě – Owen Phillip King (*21. února 1977) se Stephenovi a Tabby narodilo v únoru roku 1977.

²⁷ ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 115.

²⁸ Tamtéž, str. 118.

²⁹ Tamtéž, str. 122–123.

³⁰ StephenKing.com [cit. 18. 9. 2015] dostupné z: http://stephenking.com/the_author.html.

Rodinná fotografie z roku 1979.

(Zleva nahoře: Tabitha, Owen, Stephen, Naomi a Joe.)

Píše se rok 1978 a Stephen zjišťuje, že ho nakladatelství Doubleday obíralo o peníze. Obrátil se na svého přítele Kirbyho McCauleyho, který mu pomohl přerušit smlouvu s Doubleday a navázat vztah s New American Library. Po této zkušenosti si najal McCauleyho jako agenta. Práva na vázané knihy prodával nakladatelství Viking.

³²

Rok 1979 se stal pro Stephena rokem závislostí – nejen, že objevil kokain, ale také se stal závislý na alkoholu. Na veřejnost se tyto informace nedostaly díky Tabby. ³³

Během let se Stephenovy romány stávaly stále slavnějšími a především jeho jméno získalo ve společnosti význam. Právě prostřednictvím svého jména pomáhal krachujícím umělcům, romanopiscům přispíval komentáři na záložky obálek knih, filmařům prodával za dolar práva na své povídky. Pomáhal i několika malým nakladatelům. ³⁴

³¹ The New York Times Magazine [cit. 15. 10. 2015] dostupné z: www.nytimes.com/2013/08/04/magazine/stephen-kings-family-business.html?_r=0.

³² ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 148-149.

³³ Tamtéž, str. 160.

³⁴ Tamtéž, str. 189–190.

„The Stephen and Tabitha King Foundation“ je název charitativní organizace, kterou si manželé Kingovi založili na pomoc všem, kteří ji potřebují. Svůj vliv Stephen uplatňoval i v politice, především ve svém domovském státě.³⁵

Sláva Stephenův život obracela naruby kdykoliv vyšel na veřejnost. Byl neustále pronásledován fanoušky, chodila mu spousta nabídek týkajících se filmů či účasti v různých televizních pořadech. Zatímco Tabby se Stephenem chtěli vychovávat normální rodinu, sláva jim v tom bránila. Pod neustálým tlakem fanoušků měl Stephen strach především o své děti. Bydliště v Bangoru jim ale poskytlo soukromí.³⁶

Stejně jako rodiče, tak i Owen a Joe Kingovi našli zálibu v psaní. Kromě toho oba synové sdíleli otcovu vášeň k baseballu, obzvláště týmu Red Sox. Jediná dcera Naomi otcovu tvorbu neměla ráda.³⁷

Po vydání páté knihy Richarda Bachmana nastal na veřejnosti rozruch týkající se spojitosti R. Bachmana a S. Kinga. K veřejnému odhalení pravé identity Richarda Bachmana došlo 9. února 1985. Podle Kingových slov zemřel Bachman na rakovinu pseudonymu.³⁸

Drogová závislost společně s alkoholismem se Stephenovi definitivně vymkla z rukou. Vážnost situace si uvědomuje během roku 1989 a začíná abstinovat. Prošel si náročným obdobím, ale s pomocí terapeuta nakonec své závislosti překonal.³⁹

Po krátké odmlce se znovu vrací k psaní a v roce 1992, se účastnil setkání Americké asociace knihkupců, na kterém působil jako doprovodný kytarista skupiny Rock Bottom Remainers, která se o rok později vydala na desetidenní turné.⁴⁰

³⁵ ROGA KOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 240.

³⁶ Tamtéž, str. 234.

³⁷ Tamtéž, str. 241.

³⁸ Tamtéž, str. 244.

³⁹ Tamtéž, str. 256–259.

⁴⁰ Tamtéž, str. 278.

Stephen s Rock Bottom Remainers v roce 1993.

„Pán v černém obleku“ („The Man in the Black Suit“) je povídka, která Stephenovi vyhrála cenu O. Henryho a byla otištěna v doprovodném sborníku roku 1995.⁴²

V této době se také rozhodl najít si nového vydavatele. Novou smlouvu uzavírá s nakladatelstvím Scribner, kterého bylo součástí společnosti Simon & Schuster.⁴³

Devadesátá léta byla pro rodinu Kingových „zlatými časy“. Jejich děti žily své vlastní životy a Stephen byl přes deset let čistý. Oba synové se věnovali spisovatelské kariéře. Joe psal pod pseudonymem Joe Hill. Stejně tak jeho bratr Owen, který se věnoval psaní už od střední školy.

Jediná Naomi se rodinnému podniku vyhýbala a v červenci 1994 si otevřela restauraci.⁴⁴ O tři roky později musela podstoupit vážnou operaci, když byla sražena opilým řidičem. Několik týdnů na to se stala aktivní členkou unitářské církve poblíž Portlandu.⁴⁵

V sobotu 19. června roku 1999 srazila Stephena dodávka. Byl okamžitě hospitalizován a musel podstoupit sérii náročných operací. V nemocnici strávil přes tři týdny.

⁴¹ VF HOLLYWOOD [cit. 14. 10. 2015] dostupné z: www.vanityfair.com/hollywood/2012/06/stephen-king-rock-bottom-remainders-retirement-matt-groening.

⁴² ROGAKOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 296.

⁴³ Tamtéž, str. 307.

⁴⁴ Tamtéž, str. 296–297.

⁴⁵ Tamtéž, str. 308.

Prošel si těžkým obdobím a bylo pro něj obtížné začít znovu psát. Pomalu se dostával do formy a nakonec sepsal román „Pavučina snů“ („Dreamcatcher“).⁴⁶

V prvních měsících roku 2000 začaly být populární elektronické knihy. Stephen tento trend vyzkoušel a jako elektronickou knihu vydal „Jízdu na střele“ („Riding the Bullet“). Po této zkušenosti už žádnou e-knihu nevydal.⁴⁷

„Nekuřáci a. s.“ („Quitters, Inc.“) je povídka, která se na počátku nového století objevila ve výběru nejlepších amerických fantastických příběhů století: „The Best American Mystery Stories of the Century“.⁴⁸

Listopad roku 2003 mu přinesl medaili národní knižní nadace National Book Foundation za významný přínos americké literatuře. Spoustě lidí se předání této ceny Stephenovi nelíbilo, ale Stephen ji získal oprávněně.

Tuto významnou cenu převzal 19. listopadu a po odchodu byl hospitalizován s oboustranným zápallem plic. V nemocnici se nakazil bakteriální infekcí, která trvala tři měsíce. I přesto pokračoval v psaní.⁴⁹

V současnosti je stále aktivně píšícím autorem a žije se svou ženou Tabithou Kingovou v Bangoru. Společně s ní pomáhá svému okolí prostřednictvím několika charitativních organizací – „The Haven Foundation“, „The Barking Foundation“ a „The Stephen and Tabitha King Foundation“.⁵⁰

1.2.1 Bibliografie

Stephen King během svého života napsal velké množství děl. Následný seznam nebude obsahovat výčet celé jeho tvorby, která obsahuje v současnosti přes 200 děl.

Jelikož ročníková práce zpracovává pouze romány, bude tento seznam zaměřen na románovou tvorbu včetně povídkových sbírek. V seznamu se objeví i díla, která nebyla do současnosti přeložena, ale spadají do Kingovy románové tvorby.

Carrie (Carrie) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Laser, Plzeň, 1992

Prokletí Salemu (Salem's Lot) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Laser, Plzeň, 1994⁵¹

⁴⁶ ROGAKOVÁ, L.: *STEPHEN KING MISTR STRACHU*, str. 330.

⁴⁷ Tamtéž, str. 336.

⁴⁸ Tamtéž, str. 347.

⁴⁹ Tamtéž, str. 358–359.

⁵⁰ StephenKing.com [cit. 22. 9. 2015] dostupné z: http://stephenking.com/the_author.html.

⁵¹ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

- překlad Linda Bartošková, nakladatelství
Beta-Dobrovský, Praha, 2006
- Vzteky (*Rage*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 1975
- Osvícení (*The Shinning*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Laser, Plzeň,
1993
- překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-Dobrovský,
Praha, 2003
- Svědectví – zkrácená verze (*The Stand*) – neexistuje v českém překladu, originální
vydání roku 1978
- Noční směna (*Night Shift*) – překlad Pavel Medek, nakladatelství Odeon, Praha,
1992
- překlad Pavel Medek a Tomáš Eben, nakladatelství
Mustang, Plzeň, 1996
- Mrtvá zóna (*The Dead Zone*) – překlad Tomáš Hrách, nakladatelství Beta-
Dobrovský, Praha, 1999
- Dlouhý pochod (*The Long Walk*) – překlad David Petřů, nakladatelství Beta-
Dobrovský, Praha, 2005
- Žhářka (*Firestarter*) – překlad Miloš Chlouba, nakladatelství Beta-Dobrovský,
Praha a Ševčík, Plzeň, 1998
- Cujo (*Cujo*) – překlad Tomáš Vodák, nakladatelství Gemini, Bratislava, 1992
- Srovnáno se zemí (*Roadwork*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-
Dobrovský, Praha, 2005
- Danse Macabre (*Danse Macabre*) – neexistuje v českém překladu, originální
vydání roku 1981
- Temná věž: Pistolník (*The Dark Tower: The Gunslinger*) – překlad Linda
Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1999
- Running Man (*Running Man*) – překlad David Hájek, nakladatelství Laser, Plzeň,
1993
- Creepshow (*Creepshow*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku
1982
- Čtyři roční doby (*Different Seasons*) – překlad Luboš Trávníček a Ivan Němeček,
nakladatelství Svoboda, Praha, 1991⁵²

⁵² STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

- překlad Luboš Trávníček, Ivan Němeček a
Libuše Trávníčková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2003 ⁵³

Christina (*Christine*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský,
Praha a Ševčík, Plzeň, 1997

Řbitov zvířátek (*Pet Sematary*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Laser,
Plzeň, 1994

- překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-
Dobrovský, Praha, 2002

Talisman (*The Talisman*) – překlad Ivo Reitmayer, nakladatelství Perseus, Plzeň,
1996

Zhubni (*Thinner*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha,
2012

Mlha (*Skeleton Crew*) – překlad Jiří Janda, nakladatelství Odeon, Praha, 1992
- překlad David Petruš, nakladatelství Beta-Dobrovský,
Praha, 2007

Období vlkodlaka (*Cycle Of The Werewolf*) – překlad Petr Dušek, nakladatelství
Stephen King CS, 2003

To (*It*) – překlad Gabriel Gössel, nakladatelství Melantrich, Praha, 1993
- překlad Gabriel Gössel, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2000

Temná věž II: Tři vyvolení (*The Dark Tower II: The Drawing Of The Three*) –
překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 1999

Dračí oči (*The Eyes Of The Dragon*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství
Laser, Plzeň, 1996

Misery (*Misery*) – překlad Miroslav Jindra, nakladatelství Melantrich, Praha, 1994
- překlad Miroslav Jindra, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha,
2003

Tommyknockeři (*The Tommyknockers*) – překlad Ivo Reitmayer, nakladatelství
Beta-Dobrovský, Praha, 1997

Temná vize (*Dark vision*) – překlad Jan Oščádal a Jana Oščádalová, nakladatelství
AF 167, 1996

Noční můry na nebi (*Nightmares In The Sky*) – neexistuje v českém překladu,
originální vydání v roce 1988

⁵³ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

Temná půle (*The Dark Half*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1997

Svědectví (*The Stand*) – překlad David Záleský a Tomáš Zábranský, nakladatelství Laser, Plzeň, 1995

Čtyři po půlnoci (*Four Past Midnight*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2002

Nezbytné věci (*Needful Things*) – překlad Gabriel Gössel, nakladatelství Melantrich, Praha, 1993

- překlad Gabriel Gössel, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 1999

Temná věž III: Pustiny (*The Dark Tower III: The Wastelands*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 2000

Dolores Claibornová (*Dolores Claiborne*) – překlad Jiří Janda, nakladatelství Odeon, Praha, 1996

Geraldova hra (*Gerald's Game*) – překlad Buška Bryndová, nakladatelství Melantrich, Praha, 1996

- překlad Buška Bryndová, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2001

Noční můry a snové výjevy (*Nightmares & Dreamscapes*) – 1. část Dolanův cadillac, překlad Ivan Němeček, Beta-Dobrovský, Praha, 2004

- 2. část Pátá čtvrtina, překlad David Petřů, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2004

Nespavost (*Insomnia*) – překlad Gabriel Gössel, nakladatelství Melantrich, Praha, 1997

Rose Madder (*Rose Madder*) – překlad Buška Bryndová, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1998

Zelená míle (*The Green Mile*) – překlad Miloš Chlouba, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1997

- překlad Milan Žáček, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2008

Beznaděj (*Desperation*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1998⁵⁴

⁵⁴ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

Strážci zákona (*The Regulators*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 1998 ⁵⁵

Temná věž IV: Čaroděj a sklo (*The Dark Tower IV: Wizard And Glass*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2001

Šest příběhů (*Six Stories*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 1997

Pytel kostí (*Bag Of Bones*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 2000

Legendy (*Legends*) – překlad Linda Bartošková, Beta-Dobrovský, Praha, a Ševčík, Plzeň, 1999

Holčička, která měla ráda Toma Gordona (*The Girl Who Loved Tom Gordon*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Ševčík, Plzeň, 2000

Srdce v Atlantidě (*Hearts In Atlantis*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2001

Bouře století (*Storm Of The Century*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 1999

Krev a kouř (*Blood And Smoke*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 1999

Rostlina (*The Plant*) – neexistuje v českém překladu, originální vydáno roku 2000

Jízda na Střele (*Riding The Bullet*) – překlad Jiří Smutný, nakladatelství Stephen King CS, 2000

O psaní: Memoáry a řemesle (*On Writing: A Memoir Of The Craft*) – překlad Iva Pekárková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2002

- překlad

David Petřů, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2005

Pavučina snů (*Dreamcatcher*) – překlad David Petřů, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha a Knižní klub, Praha, 2002

Černý dům (*Black house*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2003

Všechno je definitivní (*Everything's Eventual*) – překlad David Petřů a Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2003

⁵⁵ STEPHEN KING CS [cit 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

Z buicku 8 (*From A Buick 8*) – překlad Ivan Němeček, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2003

Temná věž V: Vlci z Cally (*The Dark Tower V: Wolves Of The Calla*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2004

Temná věž VI: Zpěv Susannah (*The Dark Tower VI: Song Of Susannah*) – překlad Linda Bartošková, Beta-Dobrovský, Praha, 2005

Temná věž VII: Temná věž (*The Dark Tower VII: The Dark Tower*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2006

Kluk z Colorada (*The Colorado Kid*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 2005

Puls (*Cell*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2006

Lisey a její příběh (*Lisy's Story*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2007

Blaze (*Blaze*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2008

Ostrov Duma Key (*Duma Key*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2008

Za soumraku (*Just After Sunset*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2009

Pod kupolí (*Under The Dome*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2010

Černočerná tma (*Full Dark, No Stars*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2011

Blockade Billy (*Blockade Billy*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 2010

Dallas 63 (*11/22/63*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2012

Mile 81 (*Mile 81*) – neexistuje v českém překladu, originální vydání roku 2011

Temná věž: Závan klíčovou dírkou (*The Dark Tower: The Wind Through the Keyhole*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2013

Doktor Spánek (*Doctor Sleep*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2014⁵⁶

Lunapark (*Joyland*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2013

Pan Mercedes (*Mr. Mercedes*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2014

Revival (*Revival*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2015

Právo nálezce (*Finders Keepers*) – překlad Linda Bartošková, nakladatelství Beta-Dobrovský, Praha, 2015

The Bazaar of Bad Dreams (*The Bazaar of Bad Dreams*) – neexistuje český překlad, originální vydání roku 2015⁵⁷

1.2.2 Filmografie

Kingova rozsáhlá tvorba inspirovala spoustu režisérů. Podle jeho knižních předloh vzniklo a stále vzniká velké množství filmů.

Seznam obsahuje výčet všech filmových a seriálových děl, které byly inspirovány nějakým Kingovým dílem až do současnosti.

Carrie (*Carrie*) – režie Brian De Palma, 1976

Salem's Lot (*Salem's Lot*) – režie Tobe Hooper, 1979

Osvícení (*The Shinning*) – režie Stanley Kubrick, 1980

Kostlivec (*The Boogeyman*) – režie Jeffrey C. Schiro, 1982

Plíživý děs (*Creepshow*) – režie George A. Romero, 1982

Christina (*Christine*) – režie John Carpenter, 1983

Žena v pokoji (*The Woman In The Room*) – režie Frank Darabont, 1983

Mrtvá zóna (*The Dead Zone*) – režie David Cronenberg, 1983

Cujo (*Cujo*) – režie Lewis Teague, 1983

Stříbrná kulka (*The silver Bullet*) – režie Daniel Attias, 1984

Žhářka (*Firestarter*) – režie Mark L. Lester, 1984

Děti kukuřice (*Children Of the Corn*) – režie Fritz Kiersch, 1984

Kočí oko (*Cat*) – režie Lewis Teague, 1985

Stůj při mně (*Stand By Me*) – režie Rob Rainer, 1986

⁵⁶ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

⁵⁷ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/knihy.php>.

Vzpouora strojů (*Maximum Overdrive*) – režie Stephen King, 1986⁵⁸

Běžící muž (*Running Man*) – režie Paul Michael Glaser, 1987

Návrat do Salem's Lot (*Return To Salem's Lot*) – režie Larry Cohen, 1987

Plíživý děs 2 (*Creepshow 2*) – režie Michael Gornick, 1987

Hřbitov domácích zvířat (*Pet Sematary*) – režie Mary Lambertová, 1989

Noční směna (*Graveyard Shift*) – režie Ralph S. Singleton, 1990

To (*It*) – režie Tommy Lee Wallace, 1990

Misery nechce zemřít (*Misery*) – režie Rob Reiner, 1990

Příběhy z temnoty (*Tales From the Darkside: The Movie*) – režie John Harrison, 1990

Jednou se vrátí (*Sometimes They Come Back*) – režie Tom McLoughlin, 1991

Zlaté časy (*Golden Years*) – režie Kenneth Fink, Allen Coulter, 1991

Hřbitov domácích zvířat II. (*Pet Sematary II.*) – režie Mary Lambertová, 1992

Sleepwalkers (*Sleepwalkers*) – režie Mick Garris, 1992

Trávníkář (*The Lawnmower Man*) – režie Brett Leonard, 1992

Děti kukuřice II. (*Children Of The Corn II: The Final Sacrifice*) – režie David Price, 1993

Tommyknockeři (*The Tommyknockers*) – režie John Power, 1993

Nezbytné věci (*Needful Things*) – režie Fraser Clarke Heston, 1993

Temná půle (*The Dark Half*) – režie George A. Romero, 1993

Obchodník s hrůzou (*Needful Things*) – režie Fraser Clarke Heston, 1993

Monstrum (*The Tommyknockers*) – režie John Power, 1993

Svědectví (*The Stand*) – režie Mick Garris, 1994

Děti kukuřice III. (*Children Of The Corn III: Urban Sacrifice*) – režie James D. R. Hickox, 1994

Vykoupení z věznice Shawshank (*The Shawshank Redemption*) – režie Frank Darabont, 1994

Dolores Claibornová (*Dolores Claiborne*) – režie Taylor Hackford, 1995

Časožrouti (*The Langoliers*) – režie Tom Holland, 1995

Děs v prádelně (*The Mangler*) – režie Tobe Hooper, 1995

Vracejí se... znovu (*Sometimes They Come Back... Again*) – režie Adam Grossman, 1996⁵⁹

⁵⁸ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/filmy.php>.

⁵⁹ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/filmy.php>.

- Děti kukuřice IV. (*Children Of the Corn IV: The Gathering*) – režie Greg Spence, 1996
- Kletba (*Thinner*) – režie Tom Holland, 1996
- Duchové (*Ghosts*) – režie Stan Winston, 1997
- Noční letec (*The Night Flier*) – režie Mark Pavia, 1997
- Nákladňáky (*Trucks*) – režie Chris Thompson, 1997
- Quicksilverova dálnice (*Quicksilver Highway*) – režie Mich Garris, 1997
- Osvícení (*The Shinning*) – režie Mick Garris, 1997
- Zjevení Becky Paulsonové (*Revelations Of Becka Paulson*) – režie Steven Weber, 1997
- Nadaný žák (*Apt Pupil*) – režie Bryan Singer, 1998
- Vracejí se... pro víc (*Sometimes They Come Back... For More*) – režie Daniel Zelik Berk, 1998
- Děti kukuřice V. (*Children Of the Corn V: The Field Of Terror*) – režie Ethan Wiley, 1998
- Chinga (*Chinga*) – režie Kim Manners, 1998
- Bouře století (*The Storm Of The Century*) – režie Craig R. Baxley, 1999
- Zelená míle (*Green Mile*) – režie Frank Darabont, 1999
- Carrie 2: Zuřivost (*Rage: Carrie 2*) – režie Katt Shea, Robert Mandel, 1999
- Děti kukuřice VI. (*Children Of the Corn 666: Isaac*) – režie Kari Skogland, 1999
- Paranoid (*Paranoid*) – režie Jay Holben, 2000
- Srdce v Atlantidě (*Hearts In Atlantis*) – režie Scott Hicks, 2001
- Jahodové jaro (*Strawberry Spring*) – režie Doveed Linder, 2001
- Děs v prádelně 2 (*The Mangler 2*) – režie Michael Hamilton-Wright, 2001
- Děti kukuřice VII: Odhalení (*Children Of The Corn Revelation*) – režie Guy Magar, 2001
- Carrie (*Carrie*) – režie David Carson, 2002
- Mrtvá zóna (*The Dead Zone*) – režie John Lafia, Michael Shapiro, 2002
- Dům v růžích (*Rose Red*) – režie Craig R. Braxley, 2002
- Žhářka 2 (*Firestarter 2: Rekindled*) – režie Robert Iscove, 2002
- Noční příboj (*Night Surf*) – režie Peter Sullivan, 2002
- Deštivé období (*Rainy Season*) – režie Nick Wauters, 2002 ⁶⁰

⁶⁰ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/filmy.php>.

Pavučina snů (*Dreamcatcher*) – režie Lawrence Kasdan, 2003
Deník Ellen Rimbauerové (*The Diary Of Ellen Rimbauer*) – režie Craig R. Braxley, 2003
Pitevní sál čtyři (*Autopsy Room Four*) – režie Stephen Zackman, 2003
Tajemné okno (*Secret Window*) – režie David Koepp, 2004
Královská nemocnice (*Kingdom Hospital*) – režie Craig R. Baxley, 2004
Prokletí Salemu (*Salem's Lot*) – Mikael Salomon, 2004
Jízda na Střepe (*Riding The Bullet*) – režie Mick Garris, 2004
Gotham Cafe (*Gotham Cafe*) – režie Jack Edward Sawyers, 2005
Nightmares and Dreamscapes: From the Stories of Stephen King – režie Rob Bowman, Mikael Salomon, Mike Robe, Brian Henson, Mark Haber, Sergio Mimica-gezzan, 2006
Beznaději (*Desperation*) – režie Mick Garris, 2006
Pokoj 1408 (*1408*) – režie Mikael Halström, 2007
Mlha (*The Mist*) – režie Frank Darabont, 2007
Dolanův Cadillac (*Dolan's Cadillac*) – režie Jeff Beesley, 2009
The Man Who Loved Flowers – režie Christopher Harrison, 2010
Bag Of Bones – režie Mick Garris, 2011
Stephen King's The Boogeyman – režie Tommy Golden, 2012
Pod kupolí (*Under the Dome*) – režie Niels Arden Oplev, Jack Bender, 2013
Grey Matter – režie James B. Cox, 2013
Mercy – režie Peter Cornwell, 2014
A Good Marriage – režie Peter Askin, 2014
Big Driver – režie Mikael Salomon, 2014
Jsem brána – režie Robin Kašpařík, 2015
Joyland – režie Tate Taylor, 2015
Gerald's Game – režie Mike Flanagan, 2015⁶¹

2. Vybraná díla

Pro charakteristiku změn „Kingovské“ literatury je třeba provést rozbor stěžejních děl jeho tvorby, přičemž výsledek lze získat až finálním porovnáním vybraných děl.

⁶¹ STEPHEN KING CS [cit. 11. 12. 2015] dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/filmy.php>.

Carrie – První Kingova publikovaná novela z roku 1973. Při odbornějším rozboru tohoto díla lze vyzorovat rysy a styl psaní Kingovy rané tvorby. Můj výběr padl právě na tuto knihu z důvodu, že se jedná o jeho první větší dílo, které získalo veřejný úspěch a rozšiřuje se do povědomí čtenářů i v současné době.

Při rozboru této novely budu podrobněji rozebírat autorský styl, který King v tehdejší době využíval a pokusím se charakterizovat jednotlivé prvky ovlivňující a působící na čtenáře. Zaměřím se také na dějovou linii a prostředí. Očekávám, že se mi povede nahlédnout „pod povrch“ novely a charakterizovat význam skrytý mezi řádky.

Zelená míle – Od roku 2000 vychází tento román jako jedna kniha. Původní dílo však vycházelo jako „román na pokračování“ a bylo rozděleno na 6 částí, které vycházely od března do srpna 1996 – *Dvě mrtvé holčičky*, *Myš na míli*, *Coffeyho ruce*, *Hrozná smrt Eduarda Delacroixe*, *Noční cesta* a *Coffey na míli*.

Jedná se o jeden z prvních Kingových experimentů, ke kterému ho přivedl Ralph Vicinanzý – agent starající se o prodej Kingových práv k jeho dílům v zahraničí. Román jsem zvolila z důvodu, že se od jeho předchozí typické tvorby liší.

Zelená míle si na rozdíl od předchozích děl nezakládá na děsivosti a probouzení strachu ve čtenáři. Základem tohoto díla je silně emotivní příběh, kde nadpřirozeno děj jen „dokresluje“. Námět a příběh této knihy je pro Kinga tak netypický, že spousta lidí v současné době netuší, že *Zelená míle* je jeho dílem.

V rozboru tohoto díla se budu věnovat odlišnostem a atypickým prvkům, které se v knize objevují. Budu zpracovávat, jak vypadá autorův styl a kromě dějové linie a prostředí se zaměřím na pocity, které dílo vzbuzuje ve čtenáři.

Při rozboru hodlám zjistit, co je tím „kouzlem“ *Zelené míle*, které oslovuje miliony čtenářů po celém světě. Očekávám, že během zpracovávání odhalím zásadní odlišnost od ostatních děl, která v *Zelené míli* způsobila takový zvrat.

Pan Mercedes – Román, který získal cenu GoodReads Choice Awards za rok 2014 v kategorii Best Mystery & Thriller a v roce 2015 vyhrál cenu Edgar Awards. Knihu jsem zvolila z důvodu, že bude zrcadlit současný styl psaní a tvorbu Stephena Kinga.

V době, kdy jsem knihu vybírala, byl *Pan Mercedes* nejnovější vydaná kniha. Od té doby vyšel román *Revival* a v červnu letošního roku vyšlo pokračování *Pana Mercedes* – *Právo nálezce*, které se na českých pultech objeví v prosinci 2015.

3. Carrie

3.1 Obsah

Carrie je příběh neoblíbené pubertální dívky, která se snaží zapojit do společnosti a žít jako normální dívka.

Příběh začíná v dámských sprchách, kde Carrie dostala svou první periodu a stala se terčem posměchu všech dívek. Celou situaci zarazila slečna Desjardinová, tělocvikářka. Na zbytek dne byla Carrie omluvena a po cestě domů poprvé objeví své tajné schopnosti.

Mezitím slečna Desjardinová potrestala dívky, které Carrie ublížily. Trestem byl týden po škole. Chris Hargensenová se rozhodla trest obejít, ale slečna Desjardinová ji upozornila, že pokud se trestu vyhne, nepůjde na maturitní ples. Chris chtěla situaci vyřešit prostřednictvím svého otce právníka – neúspěšně. Společně se svým přítelem Billem Nolanem plánuje pomstu. Připevní nad připravené trůny pro krále a královnu plesu dva kyblíky prasečí krve tak, aby krev bylo možné lehce převrhnout na oba trůny.

Sue Snellová – jedna z dívek, které se Carrie vysmívali, požádá svého přítele Tommyho Rosse, aby místo ní vzal na maturitní ples Carrie, což nakonec udělá. Jedná se o kompenzaci činu ve sprchách, který si vyčítá. Carrie se kvůli plesu pohádala s matkou, která jí chtěla uhodit, ale Carrie na obranu využila telekinetické síly, kterou postupným procvičováním posiluje.

Na maturitním plese se Carrie cítí spokojeně a společně s Tommym se nakonec stali králem a královnou plesu. Při školní hymně, která byla znamením pro Chrise a Billyho, aby zvrhli kyblíky. Carrie byla celá zalitá krví a Tommyho zabil padající kyblík. Stala se terčem výsměchu – stejně jako ve sprchách, a tak s pláčem utekla pryč. Když se uklidnila, vrátila se na ples a využila svou telekinetickou schopnost k vykonání pomsty tak, že zavřela všechny v tělocvičně a spustila postřikovače. Voda ve spojení s elektrikou spustila požár, který ve finále zachvátil celou školu.

Carrie se vydala do města, kde vypustila všechny hydranty a následně způsobila explozi několika benzínek. Město bylo v plamenech a v ulicích propukala panika. Carrie se šla naposledy pomodlit do kostela a nakonec se vydala domů za matkou, která ji celý život trápila.

Margaret Whiteová, náboženská fanatička, která svou dceru nutila poslušnému životu a za sebemenší přestupek ji zavírala do komory, Carrie očekávala. Chtěli se

vzájemně zabít, ale nakonec Margaret zemřela na zástavu srdce a Carrie měla v rameni zabodnutý nůž.

Ve finále se Carrie vydala k hospůdce zvané Kavalír, kde chtěla dokončit svou pomstu. Chris a Billyho upozornil na Carrie jeden z jejich přátel, a tak chtěli ujet pryč, ale Carrie je zastavila. Chtěli ji přejet autem, ale pomocí telekineze Carrie jejich auto otočila proti hospůdce a oba při nehodě zemřeli. Vyčerpaná padla k zemi, kde ji našla Sue Snellová. Carrie Whiteová jí zemřela před očima. Po této události zůstal Chamberlain touto událostí navždy poznamenán.

3.2 Charakteristika novely

3.2.1 Prostředí

Děj románu se odehrává v prostředí městečka Chamberlain ve státě Maine. Autor čtenáři okrajově představuje americké předměstí, ale středem jeho zájmu je dům Carrie a Margaret Whiteové, dům na Carlin Street. Ten působí obyčejně, avšak uvnitř připomíná náboženskou svatyni, která zrcadlí osobnost majitelky domu. Po celém domě jsou rozvěšené obrazy s náboženskou tematikou a v obývacím pokoj stojí velký krucifix.

*„Ukřižovaný Ježíš byl strnulý v groteskní, vypjatě bolestné křeči, ústa zkřivená stonem. Ze zranění způsobených trnovou korunou stékaly po spáncích a čele potůčky krve. ... Tento krucifix byl také příčinou četných Carrieiných děsivých snů, v nichž ji zohavený Ježíš pronásledoval snovými chodbami s kladívkem a hřebíky v rukách a prosil ji, ať vezme svůj kříž a následuje jej.“*⁶²

Tíživé a ponuré atmosféry v domě dociluje autor popisem temného interiéru s přesnými detaily, často značkami výrobků.

„Jasně denní světlo zmizelo a bylo vystřídáno hnědými stíny, chladem a tíživou vůní pudru. Jediným zvukem bylo tikání kukaček značky Black Forest v obývacím pokoji.“

⁶³

*„A napravo bylo to nejhorší ze všech míst, komnata hrůzy, kde boží – a matčina – vůle mařila všechny naděje a odpor.“*⁶⁴

⁶² KING, Stephen: Carrie, Praha, Nakladatelství Pavel Dobrovský – BETA, 2007, str. 32.

⁶³ Tamtéž, str. 31.

⁶⁴ Tamtéž, str. 42.

Po rodném domě Carrie Whiteové je čtenáři představena idealizovaná střední škola – Ewenova střední škola, kde Carrie studuje. Školní tělocvična se později stává dějištěm maturitního plesu, proto je líčena jako místo hýřivé atmosféry a očekávání.

Po začátku katastrofy na Ewenově střední škole autor realisticky popisuje postupné ničení a destrukci jednotlivých částí Chamberlainu. Větší pozornost zaměřuje na situace odehrávající se mezi občany. Zachycuje paniku, strach a dotkne se osudů některých lidí, kteří v příběhu nehrají důležitou roli.

„Bylo strašlivé vedro. Jiskry létaly na střechy budov Maitlandovy realitní kanceláře a garáží Douga Branna. Hasičské vozy byly v pohotovosti, ale nemohly toho moc dělat. Všechny hydranty v té oblasti byly vypuštěny.“⁶⁵

Troskám Chamberlainu není v knize věnována velká pozornost. Autor důsledky nastíní prostřednictvím novinového článku, kterým čtenáře přesvědčuje o realnosti celého příběhu.

„Po celé léto jezdily pohřební vozy, jak byli objevováni další a další mrtví. Městu jako by někdo každým dnem znovu strhával strup na hojící se rány, která tak nepřestávala krváčet.“⁶⁶

Pro Stephen Kinga je typické, že dokáže jen v několika větách stručně, ale barvitě vystihnout prostředí, které popisuje velmi realisticky možná proto, že je důvěrně zná. Většina jeho příběhů se totiž odehrává v prostředí Maine, Castle Rock či Jerusalem's Lot, které jsou spjaté s jeho životem. I to vzbuzuje ve čtenáři dojem skutečnosti.

3.2.2 Čas

Příběh je složen ze dvou vzájemně se proplétajících časových linií – současnost a retrospektiva. Tak čtenář nahlíží na příběh z několika úhlů pohledu.

„Nechtěla by sis zatancovat?“ zeptal se Carrie.

Nevěděla proč, ale ještě na to nebyla připravená. „na chvíli si sedneme.“

Když jí přidržoval židli, všimla si svíčky a poprosila ho, aby ji zapálil. Jejich oči se střetly nad plamínkem. Natáhl ruku a vzal její dlaň do své. A hudba hrála dál.“⁶⁷

Části děje odehrávající se v současnosti jsou prokládány retrospektivou, která umožňuje čtenáři sledovat celou událost s odstupem. Stejná situace je popisována

⁶⁵ KING, S.: Carrie, str. 132.

⁶⁶ Tamtéž, str. 167.

⁶⁷ Tamtéž, str. 102.

nepřímo – prostřednictvím přesvědčivých výňatků z knih, svědectví, rozhovorů a novinových článků. To vnáší do emocionality příběhu věcnost a věrohodnost.

„Z knihy *Exploze stínu* (str. 151):

28. května v 0:45 byla situace v Chamberlainu kritická. Škola shořela na poměrně izolovaném místě, ale celý střed města byl zachvácen ohněm. Téměř všechna voda v této oblasti byla spotřebována, takže musela být přiváděna (pod nízkým tlakem) z Deighan Street, aby mohly být zachráněny obchodní budovy pod křižovatkou ulic Main a Oak.“⁶⁸

Autor hlavní dějovou linii prokládá epizodami např. z hrdinčina dětství, které vysvětlují formování hlavních postav. Cílem je porozumění chování hlavních hrdinek, nikoli předkládat jejich životopis.

„Myslela jsem si, že Carrie omdlí – nebo na místě zemře. Sotva popadala dech a ten její malý obličejík úplně zbělel.

A její matka zaječela: ‚CAAAARRRIEEEEEE!’

*Vyskočila jsem a zařvala na ni: ‚Takhle na ni ječet nebudete! Měla byste se stydět!’
Nebo něco podobně stupidního.*

... Nedokážu to popsat. Dychtivost a nenávisť a strach... a ubohost. Jako by na ni ve třech letech padla celá tíha života.“⁶⁹

Ve finále má děj podobu mozaiky, kterou si čtenář musí poskládat dohromady. V textu se proplétají úhly pohledu vedlejších postav, které utvářejí konečnou podobu celého děje.

Doba, ve které se děj odehrává, je Amerika ke konci 70. let 20. století. Jedná se o období, které je čtenáři blízké a má ho v živé paměti. Autor román v této době sepsal, tudíž pro svůj příběh volí současnost.

„Hospodu vedl nevrlý tloušťák jménem Hubert Kelly, který si barvil vlasy načerno a neustále si stěžoval, že ho jednou zabije jeho vlastní kardiostimulátor.

... Prodával tu také pivo, laciné víno, pornografické knihy a široký sortiment obskurních cigaret jako Murads, King Sano či Marvel Straights.

... Hubbie měl pravou točenou bylinnou limonádu, kterou podával ve velkých pohárech z mléčného skla z roku 1890.“⁷⁰

⁶⁸ KING, S.: *Carrie*, str. 142.

⁶⁹ Tamtéž, str. 27.

⁷⁰ Tamtéž, str. 54.

Hlavní příběh románu je vyprávěn z roviny perspektivy. Retrospektiva umožňuje pochopit charakterové vlastnosti postav a jejich jednání. Ze střípků mozaiky pak vznikne celý obraz zkázy města.

3.3 Carrie

3.3.1 Charakter osobnosti

Carrie Whiteová, šestnáctiletá dívka, je dcerou náboženské fanatičky Margaret Whiteové a zesnulého Ralpa Whitea. Podle Margaret vzešla Carrie z hříchu.

„... a pak jsem si myslela, že na mě Bůh seslal rakovinu, že chce proměnit mé ženské části v něco tak černého a prohnitého, jako byla moje hříšná duše.“⁷¹

Carrie je nábožensky založená dívka a je vedena k naprosté poslušnosti. Právě kvůli matčině výchově zůstává sociálně zaostalá. Není dostatečně informována o biologickém vývoji vlastního těla ani životě. Izolovanost a neznalost okolního světa způsobuje pocit osamělosti, který ji činí nešťastnou. I přes veškerou svou odlišnost jde o osobnost se silnou vůlí, která se snaží jít za svým cílem.

Carrie se cítí odsuzována a nenáviděna, pro spolužáky je terčem výsměchu. Z okolí jí většina nevěnuje pozornost. Jen několik lidí si k Carrie postupně utvoří kladný vztah. (Tommy Ross, slečna Desjardinová a Sue Snellová.) Carrie si připadá naprosto bezmocná vůči světu, kterému je nucena čelit. Její zoufalá bezmoc trvá do chvíle, než objeví svou skrytou moc.

„...já tu jeho nabídku přijala. Mami, prosím tě, pochop, že musím někdy začít... nějak žít. Já nejsem jako ty. Já jsem divná, teda ostatní si myslí, že jsem divná. A to já nechci. Chci se ještě pokusit být celistvá osobnost, dokud není příliš pozdě, abych-“⁷²

Carrie se liší od svých vrstevnic svým chováním i svým vzhledem. Její odlišnost je důvodem, proč nedokáže navázat kontakt s ostatními.

Carrie zůstává doma se svou matkou a šije šaty, modlí se k Bohu nebo poslouchá písničky s náboženskou tematikou. Nechce tímhle způsobem žít a za svůj život viní matku. Neobvyklý styl života ji odsoudil ve školním prostředí k roli outsidera. Zdá se, že je příliš slabá, než aby se dokázala bránit a tudíž je snadným terčem posměchu. Má

⁷¹ KING, S.: Carrie, str. 144.

⁷² Tamtéž, str. 68.

však dostatečně silnou vůli a odhodlání na to, aby se posléze vzepřela a celou situaci změnila.

Carrie Whiteová, hlavní hrdinka celého příběhu, je izolovaností ve fanatické domácnosti odloučená od společnosti svých vrstevníků. Poslušná dcera Margaret Whiteové se cítí osaměle, což ji činí nešťastnou. Sní o tom stát se součástí kolektivu a její schopnost, kterou se rychle naučí ovládat, ji to umožní. Postupně roste její sebevědomí a Carrie si začne plnit svůj sen.

Veřejná potupa na plese je ale tak silná, že se provalí všechny potlačované emoce i staré křivdy a Carrie dá volný průchod své zlobě, agresi, nenávisti.

3.3.2 Psychologický vývoj a motivace

Zachycením myšlenek autor umožňuje čtenáři nahlédnout do vědomí postav a tudíž lépe pochopit jejich jednání. Myšlenky Carrie Whiteové jsou plné nenávisti, kterou cítí vůči sobě i okolí. S nenávistí se pojí i osnování pomsty. Její touha po odplatě přichází s rozvojem mimořádné telekinetické schopnosti. Podle své výchovy se i v myšlenkách Carrie obrací k Bohu a hledá u něj spásu. Přesto jsou její myšlenky plné nejistoty a zmatku.

„... (ne nepřijde někde se ti směje se svými kamarády a za chvíli pojedou kolem v nějakém tom jejich rychlém hlučném autě a budou se smát a hulákat a ječet) Nešťastně začala zdvihát šicí stroj nahoru a dolů a pak jej rozhoupala ve stále se zvětšujících půlobloucích.“⁷³

Carrie má k sobě velmi komplikovaný vztah, který se proměňuje vlivem událostí. Většinu svého času ke své osobě cítí pouze odpor a nenávist.

„... Nenáviděla svůj obličej, ten tupý, pitomý kravský ksicht, prázdné oči, rudě žhnoucí uhry. Ze všeho nejvíc nenáviděla svůj obličej.“⁷⁴

Zlom v psychice nastal ve chvíli, kdy si uvědomí svou jedinečnost. Tím pomalu vzrůstá její sebevědomí a také touha po přijetí společností.

„V jejím mozku se něco... něco... hledala správné slovo Pohnulo. To nebylo úplně přesné, ale bylo to velmi blízko. Došlo u ní k nějakému zvláštnímu mentálnímu posunu, k jakémusi ohybu myšlení – jako když ohnete činku.“⁷⁵

⁷³ KING, S.: Carrie, str. 89.

⁷⁴ Tamtéž, str. 35.

⁷⁵ Tamtéž, str. 23.

Další psychický posun se objeví v momentě, kdy je Carrie spolužáky přijata do kolektivu. Nenávist a nejistota se změní, Carrie se snaží souznění s okolím. Je to jediná chvíle v celém románu, kdy je hlavní hrdinka spokojená se svým životem i vzhledem.

„Celá scénérie se svými vůněmi a orchestrem tiše hrajícím sotva rozeznatelnou filmovou melodií se jí nesmazatelně vryla do paměti a její nitro zaplavil mír. Duše se zmocnila chvilková úleva, jako by někdo její ztrápené záhyby vyžehlil něžnou žehličkou.“⁷⁶

Po ponížení na ples se nenávistné myšlenky plné pomsty znovu vrací. Carrie je zoufalá a přestává se ovládat. Pociťuje zlobu a chuť pomstít se. Chce vše vyřešit s těmi, co jí ublížili, definitivně.

Na začátku příběhu je čtenář seznámen s nenápadnou dívkou, která čelí ponižování a výsměchu spolužáků. Její prvotní motivací byla touha najít si přátele a žít obyčejný život. Následně se snaží zbavit strachu, aby mohla plně využít svou schopnost. Po úspěchu přichází zvrát, pocit uspokojení a její konečnou motivací je pomsta.

Přestože má Carrie mnoho kladných vlastností, není kladnou hrdinkou. Čtenář bere v potaz její těžký život a zpočátku s ní soucítí. Po událostech na ples čtenář rozumí jejímu vzteku, pocitu ponížení a následné nepředvídatelné agresí. Je-li Carrie kladná nebo záporná postava je otázka, kterou si zodpoví každý čtenář individuálně.

„... (podvedli jste mě to se stalo podvod podvod podvod špinavej podvod)

Dojmy a pocity se klopotně smísily v nepopsatelné rozpoložení. Krev. Smutek. Strach. Poslední špinavý podfuk v řadě špinavých podfuků: objevovaly se jako okénka filmu v překotném, bezmocném a beznadějném pádění Sueiny mysli. Obsahovaly děsivou konečnost dokonalého poznání.“⁷⁷

Psychická stránka Carrie Whiteové je komplikovaná. I přes kladné vlastnosti, např. pracovitost, poslušnost, pokoru, je její mysl plná negativních myšlenek. Jelikož má silnou vůli a motivaci, nevzdává se svých cílů, a i přes neúspěch doufá ve zdárný konec. Její postoje se během příběhu několikrát změní, ale v závěru je její stav horší než jaký byl na počátku. Končí jako zoufalec ochromený touhou pomstít se.

3.4 Základní prvky napětí, tajemno a mystično

⁷⁶ Tamtéž, str. 101.

⁷⁷ KING, S.: Carrie, str. 157.

Ačkoliv Kingova díla bývají označována za moderní horor, nevyužívá intenzity tajemných míst či bytostí. Stačí mu pocity obyčejného člověka, který se vymyká běžné společnosti. Protože i pomocí vnitřního monologu odbývá autor duševní pochody hrdinů. Čtenář je vtažen do děje prostřednictvím skvělé vypravěčské schopnosti psané nekomplikovaným a vážným stylem. Pozornost čtenáře udržuje autor pomocí rozvíjení příběhu a neustálého napětí, které je vytvářeno rychlými spády děje.

Typické pro Kinga je využití neobvyklých témat a situací. Vyhýbá se květnatým obrazům a zažitým obrátům. Místo toho využívá vlastní neobvyklé pojmy a srovnání, které si čtenář dokáže živě představit. Snaží se vyvarovat množství přídavných jmen, protože jak sám říká: „*Cesta do pekla je dlážděna přídavnými jmény.*“

V románu *Carrie* příliš nevěnuje pozornost krvi a masakrům, zabývá se lidskou psychikou, děsí mírou některých vlastností lidí. Ukazuje, jak lehce lze ovlivnit chování lidí a jak snadno k určitému chování postavy dojdou. Čtenáře děsí zkušenosti z reality, které se v příběhu projevují v podobě šikany, způsobu výchovy nebo školním prostředím – nevraživost, manipulace či agrese.

King je mistrem práce s gradací. Stupňuje děj až za hranici možného a čtenář to ani nepostřehne, proto děj působí uvěřitelně.

Principem tajemna a děsu je reálnost příběhu, posuny v lidské psychice. V dané chvíli není důležité, jestli je telekineze možná. Autor ji využívá jako možný viditelný prvek vyvolaný nezvykle silnou mírou agrese.

3.4.1 Reálné prvky

Stephen King vychází z realistických popisů prostředí a postav. Děj je zasazen do smyšleného amerického maloměsta, nacházejícího se ve skutečném městě a státě.

Pro větší důvěryhodnost využívá dobové prvky, kterými jsou písně, knihy, noviny. Pro své hrdiny vybírá běžná jména.

„*Carrie si do sešitu opakovaně, až jakoby zoufale psala verše slavného rockového básníka šedesátých let Boba Dylana.*“⁷⁸

Postava Carrie byla inspirována dvěma šikanovanými dívkami, které Stephen King poznal v době, kdy učil na střední škole. Jedna z nich měla fanaticky zbožnou matku, byla tichá a stydlivá. V době, kdy King vymyslel postavu Carrie, byly už obě dívky mrtvé. Šikana a náboženský fanatismus jsou hlavním důvodem odlišného chování Carrie. To působí reálně a mohlo by se to stát.

⁷⁸ KING, S.: *Carrie*, str. 170.

Reálnost však není v tom, zda Carrie žila. Podstatou je, zda je to možné a mohlo by se to stát.

Reálnost celého příběhu podtrhují svědectví, zprávy z dálnopisného servisu popisující situaci Chamberlainu v den katastrofy. Jsou psány velkými písmeny, aby čtenáře UHODILY DO OČÍ.

V souvislosti s formou vyprávění je typickým rysem jeho tvorby množství detailních, ale stručných popisů, díky kterým si čtenář plně představí prostředí a situaci. Často se objevují různé značky či konkrétní výrobky. To dodává textu věrohodnost. Existují-li firmy, značky, výtvořky, není důvod, aby ostatní děj byl vymyšlen. Typicky pro horor King díky popisům může nastínit hrůznou atmosféru, která čtenáře staví do pozice, kdy neví, co může přijít.

3.4.2 Fiktivní prvky

Autor při zpracování románu využíval jak reálné, tak fiktivní prvky. Děj je zasazen do fiktivního prostředí plného smyšlených postav. Toto vymyšlené město působí reálně, protože jednotlivé scény popisuje King podle skutečných míst, které jen pospojuje dohromady.

Žádný hrdina příběhu není obrazem skutečných osob. I přesto, že má např. Carrie reálný základ, její charakter, schopnosti, motivace, jsou odlišné.

Nereálná je míra vlastností, které vedou postavy k jejich činům. Například u Margaret Whiteová fanatická víra, kterou si zvolila jako únik ze života. Víra, která nakonec zničila výchovu dcery. Chris Hargensenová má uvěřitelné chování namyšlené slečinky – nadřazenost, pýcha, ješitnost, které končí manipulací s davem a pomstou, kterou se dostává se za hranice možného. U Carrie je to destrukce celého předměstí prostřednictvím myšlenky, což je samo o sobě nereálné.

Příběh nutí čtenáře přemýšlet nad mírou reálnosti a fiktivnosti. Důvěryhodnost mají dodat úryvky z novin, knih či svědectví. Všechny jsou ovšem fiktivní.

„Několik důvěryhodných osob vypovědělo, že na Carlin Street ve městě Chamberlain se 17. srpna snesl kamenný déšť. Kameny napadaly především na dům paní Margaret Whiteové. Značně poškodily střechu a zničily dva okapy. Škoda se odhaduje asi na dvacet pět dolarů. Paní Whiteová je vdova a žije se svou tříletou dcerkou Carriettou. Bohužel jsme ji nezastihli, aby nám mohla k události podat bližší informace.“⁷⁹

⁷⁹ KING, S.: Carrie, str. 9.

Rain of Stones Reported

Eye witnesses reported a rain of stones that seemingly appeared out of nowhere and fell on Carlin St. in Chamberlain, Maine on August 17th. The stones fell from a clear sky on the home of Mrs. Margaret White, causing extensive damage. The widowed Mrs. White lives in the house with her five-year-old daughter Carrietta, and could not be reached for comment.

80

Fiktivně vytvořený článek z týdeníku Enterprise.

3.4.3 Psychologické prvky

Stephen King si je vědom, že se nikdo nenarodí zlý, proto čtenáři ukazují formování postav a motivací chování. Zlo i dobro v chování člověka mají svůj důvod, který autor vysvětluje výchovou a dalšími vlivy na postavy. U vedlejších postav vysvětluje čtenáři příčiny jejich chování. Nejedná se o osud, ale o formu běžné psychologické determinace.

V případě Carrie se autor vybírá momenty z jejího dětství, které na ni měly největší vliv. Carrie je jiná. Nežije život klasických puberťaček a snaží se bojovat s matčíným náboženským fanatismem, protože chápe, že nesouvisí s vírou, ale s životním selháním. Ona sama je smířená se svým těžkým životem.

„Carrie s podkolenkami, které jsou věčně shrnuté, shrnující se nebo zralé na shrnutí, Carrie se skvrnami potu v podpaží blůzky; a Chris Hargensenová jí volá po vyučování z Kellyho hospody, jestli ví, jak se řekne prasečí prdel jedním slovem; no přece C-A-R-R-I-E! A najednou to všechno vyvrcholilo. Konečné nasrání, odpor, kýžená exkomunikace. Exploze.“⁸¹

Slečna Desjardinová v ní vzbudí naději, že to může změnit. Právě její podpora probudí v Carrie sílu, kterou se pokusí uplatnit v realitě. Vzдор přeroste v odpor. Později si uvědomí svou mimořádnou schopnost, kterou cíleně rozvíjí. Nejprve ji použije na obranu, později jako nástroj pomsty.

Na formování charakteru Carrie má vliv vztah s matkou. Margaret původně dítě nechtěla, ale pak jej vychovává ve svazující náboženské víře a pokoře. Během

⁸⁰ YOU WILL KNOW HER NAME [cit. 20. 9. 2015] dostupné z: www.youwillknowhername.com/post/58531942176/carrie-rain-of-stones.

⁸¹ KING, S.: Carrie, str. 13.

dospívání dcery ožívají její vlastní problém, přičítá je Carrie, obviňuje ji z vlastních selhání. Následkem je až pokus o vraždu vlastního dítěte.

Čtenář sleduje všechny vlivy, motivy a posuny charakterů prostřednictvím myšlenek či vzpomínek některých postav.

„Čas jako by se kolem nich uzavřel a na okamžik byli neschopni pohybu: Billy (CARRIE jako psi CARRIE jako ti zatracení psi CARRIE brucie kěz jsi CARRIE to CARRIE ty)

a Chris

(CARRIE ježíši jen ji nezabít CARRIE nechtěli jsme ji zabít CARRIE billy já to CARRIE nechci CARRIE vidět CA)

a Carrie sama. ⁸²

V některých pasážích nahlížíme do myšlenek postav. Tyto myšlenky autor oddělil od textu, aby si čtenář uvědomil, že jsou něčím, co okolí nemůže tušit. Autor je v tuto chvíli vlastně vševědoucím vypravěčem.

„... ubohá malá holčička ležící polovinou těla v komoře a polovinou venku, před očima roztančené černé hvězdičky, vzdálený melodický bzukot, naběhlý vyplazený jazyk, kolem krku naběhlou odřeninu, jak ji matka škrtila, a matka přichází zpět, matka s dlouhým řeznickým nožem táta Ralphi (uříznout musím to zlo uříznout tu nestydatost hříšného masa já o ní vím ty oči odříznout tvé oči)“ ⁸³

3.4.4 Paranormální prvky

„Telekineze je schopnost pohybovat objekty nebo působit jejich změny prostřednictvím duchovní síly. Tento fenomén se vyskytuje podle dostupných údajů nejčastěji v krizových či stresových situacích;“ ⁸⁴

Jediným paranormálním jevem objevujícím se v románu je telekineze. Jedná se o celosvětově známý fenomén, o kterém Stephen King pouze rozšiřuje povědomí.

Určitá schopnost byla v reálném životě prokázána pouze u jednoho člověka. Carrie v románu posouvá silou myšlenky jednotlivé předměty, zavírá dveře, otevírá hydranty a spoustu dalších nemožných věcí, tudíž se jedná o jasnou fikci.

Právě cvičení k zesílení telekinetických schopností samotné telekineze a její účinnost přitahuje pozornost čtenářů i zájem těch, kteří se o paranormální jevy

⁸² KING, S.: Carrie, str. 150.

⁸³ Tamtéž, str. 67.

⁸⁴ Tamtéž, str. 35.

zajímají. Je to určitý tajemný až mystický prvek, který upozorňuje na mimořádné schopnosti Carrie.

3.5 Pojetí dobra a zla

Pojem „dobro“ a „zlo“ je pojmenování opačných pólů etických hodnot. Žádnou osobnost nelze označit za jednoznačně dobrou nebo zlou. Tyto hodnoty přidáváme podle chování na konkrétní situaci. Dobro ani zlo nejsou předem rozdané karty pro typy charakterů. Jejich nositelé svým chováním k hodnocení nějakým způsobem dospějí. Nejedná se o plán, ani osud, jde o vrozené dispozice, charakter, temperament, výchovu i vliv prostředí. Právě vliv prostředí či konkrétní situace mohou zlo spustit, posílit či mu bránit. V příběhu King ukazuje všechny možnosti.

Zlo v daném příběhu je to, co je za hranicí normálnosti. Jde o míru vlastností, která přesahuje hranice lidskosti a postava se pak nedokáže zvládat. Takových postav je v příběhu více.

Margaret Whiteová je fanatičkou, která svou víru využívá jako útěk z reality. Místo toho z ní náboženského šílení udělalo zápornou postavu. U Carrie je zlem míra agrese, kterou potlačuje. Je plná vzteku, zášti a touhy po normálním životě. Nikdo ji nenaučil vybit vztek přirozeným způsobem, proto využívá telekineze, která není zlem, nýbrž jeho prostředkem.

„Do komory,“ zamumlala. „Do komory a modlit.“

„Ne.“

Matka zdvihla ruku k úderu.

„Ne!“

Ruka se zastavila ve vzduchu. Matka se na ni zahleděla, jako by se chtěla ujistit, že tam stále je a že je celá.

Z trojnohého stolku se náhle zvedl pekáč s borůvkovým koláčem a proletěl místností. Koláč se rozprskl o zed' vedle dveří do obývacího pokoje.

„Já tam půjdu, mami!“⁸⁵

Chris přemůže pýcha, povýšenost a její schopnost manipulace s přítelem i davem. Tyto vlastnosti ji dovedou k pomstě, potupnému ponížení Carrie a zabití Tommyho.

„Kecy. Ta kráva Carrie všude chodí a rozhlašuje, že všichni kromě ní a tý její bezchybný mámy přijdou do pekla, a ty se jí ještě zastáváš? Měly jsme jí ty vložky nacpat do chřtánu!“⁸⁶

⁸⁵ KING, S.: Carrie, str. 69–70.

Sue Snellová je jediná, kdo přežije a její postava ukazuje, že nikdy není pozdě na změnu. Zároveň se jedná o její rozhodnutí. Vzdá se plesu pro svého partnera ve prospěch Carrie. Udělá to proto, že se za své jednání stydí. Tato změna, přehodnocení chování, autor ocení tím, že jako jedna z mála tragédii přežije.

„Ale je mi líto Carrie.

Nějak se na ni zapomnělo. Udělali z ní určitý symbol a zapomněli, že to byla taky lidská bytost, stejně skutečná jako vy, kteří tyto řádky čtete, s podobnými nadějemi a sny a bla bla bla bla bla. Ale nemá zřejmě cenu vám tohle vykládat. Postava z novinového papíru se už zpět v člověka nepřevtělí. A ona byla člověk a trpěla. Trpěla možná víc, než většina z nás ví.“⁸⁷

Žádná z postav není jednoznačně kladným nebo záporným hrdinou, názornou ukázkou by byla např. slečna Desjardinová nebo Billy Nolan. Ale King ukazuje, že nic lidského mu není cizí. Proto Sue, která patřila mezi partu těch, co Carrie šikanovaly a vysmívaly se jí, se snaží změnit úhel pohledu. Dopřeje Carrie zážitek plesu tím, že přemluví svého chlapce, aby Carrie na ples doprovodil. Jinak by se tam ani nedostala. Její pohnutky jsou kladné, proto autor nevysloví, že za tragédii může Sue. Bez doprovodu chlapce by totiž Carrie na plese vůbec nebyla.

3.6 Filmová adaptace

Carrie byla vydána v roce 1973 a nedlouho na to se objevil návrh na zfilmování tohoto románu.

Kniha byla zpracována třemi různými režiséry ve třech různých verzích: Prvním byl Brian DePalma v roce 1976, následoval David Carson v roce 2002 a nejnovější verzi zpracovala Kimberly Peirce v roce 2013.

Práva na první film inspirovaný Carrie prodal Stephen režisérovi Brianu DePalmovi. Film měl premiéru v roce 1976 a sklídl nečekaný úspěch, byl oceněn Velkou cenou na Festivalu fantastického filmu v roce 1977.

Hlavní roli ztvárnila herečka Sissi Spacek a její Carrie Whiteová působila děsivě. Další důležité role ztvárnili Piper Laurie jako Margaret Whiteová, William Katt jako Tommy Ross, Amy Irving jako Sue Snellová a Nancy Allen jako Chris Hargensenová. Ve filmu byly některé scény přidány nebo naopak pozměněny.

⁸⁶ Tamtéž, str. 56.

⁸⁷ Tamtéž, str. 94.

Mezi vynechané části patří scéna, kdy otec Carrie podle knihy zemřel, ale ve filmu utíká s jinou ženou. Dále v obýváku Whiteových chybí metrový krucifix, místo něj mají v domě figurku Ježíše se svítícíma očima. Naprosto byla vypuštěna postava Chrisina otce, který chtěl původně žalovat školu. Pozměněná byla i postava Billyho Nolana, který ve filmu působí spíše jako hlupák, ale v knize je to drsňák, který si s ničím nedělá starosti. Odlišné jsou i Carrieiny šaty, které jsou v knize rudé, ale ve filmu jsou růžové. V tomto případě šlo zřejmě o efekt, aby vynikla krev a také, aby Carrie působila křehce, dívčím způsobem. Menší změna nastala i při přípravě na pomstu Carrie – Chris s Billym v knize naplnily dva kyblíky prasečí krví, zatím co ve filmu je naplněn pouze jeden. Vynechána je celá pasáž, kdy Carrie zničí většinu města, právě kvůli velkému finančnímu výdeji.

Mezi přidané části patří pasáž, kdy se Sue Snellová ve filmu jde podívat na ples, jak se Tommymu s Carrie daří, ale v knize se do školy vůbec nedostane. Rozdílný je i tanec, při kterém se Tommy s Carrie políbí, v knize nic takového není. Ve filmu míří Carrie z plesu přímo domů, kde pomocí telekineze použije sedm nožů, které obrátí proti matce. Matka nakonec vypadá jako Ježíš na kříži. V románu jí způsobí infarkt pomocí telekineze. Snímek končí tak, že Carrie přivolá další kamenný déšť a v troskách domu se i s mrtvou matkou pohrbí zaživa. Konec je tedy od knihy naprosto odlišný. V knize Carrie odchází dokončit pomstu ke Kavalíru, kde následně i zemře.

Film je v mnoha ohledech odlišný, ale i přesto se stal jedním z nejlepších DePalmových snímků.

V roce 2002 byl natočen stejnojmenný televizní film režisérem Davidem Carsonem. Jedná se ale spíše o remake DePalmovi verze.

Roli Carrie Whiteové získala herečka Angela Bettis, dále pak byli obsazeni Tobias Mehler jako Tommy Ross, Patricia Clarkson jako Margaret Whiteová a Rena Sofer jako Sue Snellová.

Tento snímek zpracovává části knihy, které se v DePalmově verzi neobjevily. Je zde mnoho scén, které čtenář v knize nenajde.

Přidanou scénou je např. policejní výslech Sue Snellové a slečny Desjardinové. Jednou z dalších je scéna, kdy Carrie v kanceláři shodí pomocí telekineze na zem popelník, ale ve filmu posune těžký stůl. Chlapec, který pokřikuje na Carrie, v knize spadne z kola, zatím co ve filmu vyletí několik metrů do vzduchu – působí to nereálně a v dané chvíli i nevkusně. Stejně jako v DePalmově snímku, tak i zde má Carrie na plese růžové šaty. Po plese jde v původním snímku z roku 1976 domů, kde se koupe,

aby smyla krev. To samé udělá i v Carsonově snímku, avšak dále se děj zcela rozchází s knihou. Matka se pokusí dceru utopit. Carrie však přežije a zachrání ji Sue Snellová, která ji schová v troskách školy a nakonec ji odveze pryč z města. Billy Nolan v tomto snímku není hlupák, ale působí jako naprostý psychopat. Novinkou je v tomto snímku scéna s „kamenným deštěm“.

Carson přidal do filmu scény, které jsou zbytečné a některé zhoršují celkovou kvalitu snímku. Na druhou stranu je tato verze obohacena o destrukci Chamberlainu, která se v původní verzi Carrie neobjevila. Celkově tato verze získala mnohem menší ohlas, než DePalmova verze.

Posledním a nejnovějším filmem je Carrie z roku 2013 od režisérky Kimberly Peirce. Verze je opět velmi podobná DePalmovu snímku. Jedná se o moderněji pojatou verzi Carrie.

Hlavní roli Carrie Whiteová ztvárnila Chloë Grace Moretzová. Její matku si zahrála Julianne Moore. Ansel Elgort ztvárnil Tommyho Rosse. Dále byla obsazena Gabriella Wilde jako Sue Snellová a Portia Doubleday jako Chris Hargensenová.

Jedná se téměř o kopii DePalmova filmu, jelikož jsou zde z větší části stejné odlišnosti od knihy, které bychom našli právě u DePalmova snímku.

Film má samozřejmě i scény navíc, např. moment, kdy si jde Carrie kupovat růžovou látku na šaty. Přebytečná je i část, kdy se Tommy Ross a jeho přátelé chystají na ples. Další scéna navíc je, když Carrie odchází s Tommym na ples a matka ji nechce pustit. Carrie ji zamkne do komory a pomocí telekinetických schopností zataví zámek. Matka je nucena prorazit dřevěné dveře a dostat se ven. Tuto část kniha vůbec neobsahuje. Navíc je zde scéna, kdy do domu přiběhne Sue Snellová a snaží se Carrie zachránit. Carrie ji však pomocí telekineze „vyhodí“ z domu, ale ještě předtím jí sdělí, že je těhotná. Stejně tak končí kniha katastrofou, kdy je Carrie zabita v troskách domu krátce po tom, co zabila vlastní matku pomocí nožů – stejné zpracování jako DePalmův snímek.

Téměř k dokonalosti je převedena chvíle, kdy Carrie ničí město. Film je plný explozí, výbuchů a množstvím speciálních efektů, které umocňují celou atmosféru. Stejně tak je výborně zpracována panika, která propuká na plese.

Nevýhodou moderního pojetí je, že Carrie ztvárňuje krásná herečka, která vůbec nepůsobí jako dívka stojící na kraji společnosti. Ztvárnění Carrie herečkou Chloë Moretzovou vzbuzuje v divákovi lítost, ale nedokáže vzbudit děs, což dokázala Sissi Spacek ve snímku z roku 1976.

Herecké role Sue Snellové a Chris Hargensenové jsou srovnatelné s postavami v knize. Sue působí křehce, zatím co Chris je pyšná a krutá. V této verzi je dobře zpracovaná postava Billyho Nolana, který už nepůsobí ani jako hlupák, ani jako psychopat, a dal by se srovnat s postavou popsanou v knize.

Zvláštní je pojetí Carrieiny telekineze. V předchozích snímcích působí jako nepochopitelný jev. Ve snímku z roku 2013 působí Carrie jako superhrdinka a telekineze je zde zachycená jako něco přirozeného. Celý film má lehce komiksový nádech a z Carrie se stal anděl pomsty.

Žádná z těchto tří verzí neobsahuje vše, co se čtenář dočte v knize. Každý z režisérů zpracovává Carrie odlišným způsobem. Zatím co DePalмова verze příliš neřešila postavy, verze z roku 2013 se na psychologické propracování postav.

Všechny verze mají své nedostatky, ale některé scény přidané do filmu, dodaly snímkům zvláštní mystický nádech, ačkoliv verze z roku 2002 je přehnaná a nadbytečné scény kazí celkový dojem.

Porovnání filmu a knižní předlohy zůstává individuální záležitostí. Je ale patrné, že svou roli uchovává i vkus doby, kdy byl film natočen a také vlivy, jako např. prostředí, výběr herců, postoj vůči zpracování paranormálních jevů, atd.

Představitelky hlavní hrdinky Carrie Whiteové z let 1976, 2002 a 2013.

4. Zelená míle

Zelená míle je Kingův první román psaný na pokračování. Skládá se z šesti na sebe navazujících částí. Inspirací k tomuto formátu byl pro Kinga Charles Dickens, který tento typ románů ve své době psal.

⁸⁸ PIXEL TORTO [cit. 1. 11. 2015] dostupné z: www.pixeltorto.wordpress.com/.

První část publikace s názvem „Dvě mrtvé holčičky“ vyšla 28. března roku 1996. Další části vycházely každý měsíc – „Myšák na míli“, „Coffeyho ruce“, „Hrozná smrt Eduarda Delacroixe“, „Noční cesta“ a v srpnu '96 vyšel poslední díl – „Coffey na míli“.

Šestidílný román vyšel znovu 3. října roku 2000 v pevné vazbě. Pevná vazba obsahuje vše, co mají jednotlivé části. Na začátku každé části autor opakuje čtenáři, co se v posledním díle odehrálo.

V české verzi vyšla Zelená míle ve dvou překladech - starší verze je od Miloše Chlouby a novější od Milana Žáčka. Rozdíly v obou překladech jsou drobné. Pozměněná je stavba vět, básní zmíněných v textu, přezdívek či jmen a názvů. Např. u pana Chlouby najdeme následující názvy: Surovec (přezdívka pro Brutuse Howella), Parníkovéj Willy a pan Jingles (jméno myši, která se objeví na míli), Tydýt (starší muž jezdící s potravinovým vozíkem na míli), Mouseville (smyšlené místo pro pana Jinglese), Jiskřák (elektrické křeslo) a další. Zatím co u pana Žáčka znějí následovně: Kruťas, Willy Parníkář nebo pan Cinkal, Tú-tú, Myšákov, Jiskřidlo, a tak podobně.

Nejedná se o žádné zásadní změny. Rozdíl by zaznamenal čtenář pouze, pokud by četl obě verze.

4.1 Obsah

„Stalo se to v roce 1932, kdy státní věznice byla stále v Cold Mountain. A bylo tam samozřejmě i to elektrické křeslo.“⁸⁹

Paul Edgcombe je senior žijící v domě s pečovatelskou službou v Georgia Pines. Téměř každé ráno chodí na procházku na okraj pozemku Georgia Pines, kde stojí opuštěné chatky, ve kterých Paul ukrývá své malé tajemství.

To se však nelíbí pečovateli jménem Brad Dolan, který Paula neustále sleduje a snaží se přijít na to, kam chodí.

V Georgia Pines je jedinou celodenní zábavou sledování televizních pořadů v televizní místnosti. Paul tráví svůj čas psaním jakýchsi memoárů, ve kterých vzpomíná na rok 1932, kdy byl hlavním dozorcem v bloku E.

Rok 1932 byl kromě roku velké hospodářské krize také rok Johna Coffeyho. John Coffey byl obviněn z vraždy a znásilnění dvojčat Detterickových. Stanul před soudem a byl odsouzen na smrt v elektrickém křesle, kterému na bloku E říkali „Jiskřák“. Na

⁸⁹ KING, Stephen: Zelená míle Praha, Nakladatelství Plume, 2014, str. 17.

blok E přichází na podzim 1932 a od seznámení s dozorci pouze leží na kavalci a pláče.

Společně s Paulem jsou na bloku ještě další dozorci – Brutus Howell zvaný Kruťas, Dean Stanton, Harry Terwilliger, Bill Dodge a všemi nenáviděný Percy Wetmore. Percy se ve věznici drží především díky svým konexím a vyžívá se v ubližování vězňům. Největší nenávist pociťuje k Eduardu Delacroixovi, který je na bloku E za upálení několika lidí.

Kromě nich se jednoho dne na míli objeví i myšák, kterého Kruťas pojmenuje Parníkovéj Willy. Později si ho však „ochočí“ Del (přezdívka pro E. Delacroixe), který mu dal jméno pan Jingles. Pan Jingles je šikovná myš, která všechny uchvátí svými triky, které myšáka Del naučil. Nejoblíbenější je však trik s cívkou, kterou pan Jingles „aportuje“.

Paula v té době sužoval bolestivý zánět močového měchýře, který mu nakonec vyléčil John pouhým dotykem. V tu dobu tomu Paul nevěnoval přílišnou pozornost, protože na blok přijali Williama Whartona alias „Billyho Kida“, který málem uškrtil Deana Stantona. Divokej Bill, jak ho později pojmenují dozorci, stále způsobuje na bloku E potíže. Např. Jednou dokonce napadne Percyho, když se přiblíží k jeho cele. Právě proto je několikrát zavřen na samotku, z čehož se poučí a zůstává v klidu.

Jelikož nikdo z dozorců nedokázal Percyho Wetmora vystát, tak s ním uzavřeli dohodu. Bude řídit popravu Eduarda Delacroixe a hned poté podá žádost o přeložení do Briar Ridge.

Ještě před popravou probírá Paul s Kruťasem a Delem budoucnost pana Jinglese, kterého chtějí poslat do místa zvaného „Myšákov“. Del je vším nadšený a hodí panu Jinglesovi cívku tak nešikovně, že vyletí ven z cely. Pan Jingles se za ní vydá a v tu chvíli Percy myšáka zašlápne. Nakonec ho však zachrání John pomocí své léčitelské moci.

Percy byl při nacvičování popravu a přesně věděl, co má udělat. Rozhodl se však, že se Delacroixovi pomstí a nenamočil houbu, která se dává odsouzenci na hlavu, aby lépe vedla proud. Delova poprava proto dopadla naprostou katastrofou, kdy diváci museli sledovat, jak se Delovi škvaří maso na těle a nakonec mu vzplála košile. Ale zemřel.

Po popravě se Percy bránil tím, že nevěděl o tom, že má houbu namočit. Všichni byli naštvaní, ale Percy udělal přesně, co slíbil – poslal žádost o přeložení.

Následujícího dne pozve Paul Krut'ase, Deana a Harryho k sobě domů. Během doby před popravou totiž Paul zjišťoval informace a údaje o vraždě dvojčat Detterickových. Došel k závěru, že Coffey je nevinný a chtěl o tom přesvědčit i ostatní, což se mu nakonec pomocí důkazů podařilo.

Nejprve však chtěl pomoci Melindě Mooresové, manželce Hala Moorese, která měla na mozku nádor, a John ji mohl zachránit. Hal Moores byl ředitelem věznice a byl i blízkým přítelem Paula a Janice Edgecombových, stejně tak i Melinda. Paulovi se nakonec podařilo všechny přesvědčit, a tak začali realizovat plán na záchranu Melindy Mooresové.

V ten den museli nejprve počkat, až dorazí Percy. Když přišel, Dean přinesl z ošetrovny uspávací prášky, které nasypaly do hrnečku s kolou, kterou pak dali vypít Whartonovi. Když padl na kavalec, vydali se za Percym, nasadili mu svěrací kazajku, zalepili mu ústa a zavřeli ho na samotku. John už stál u mříží a měl tušení, o co jde. Odemkli a vydali se na cestu – Paul, Krut'as, Harry a John. Dean zůstal na bloku, kdyby náhodou někdo přišel.

Dostali se k Harryho nákladnímu autu a dojeli až k domu Mooresovým. Hal na ně vyšel se zbraní a zprvu je nechtěl pustit dovnitř, ale když k němu John přistoupil a začal na něj působit svou zvláštní silou, povolil. Dostal se k posteli s nemocnou Melindou Mooresovou a povedlo se mu z ní veškerou nemoc dostat. Nevykašlal ji v podobě černých brouků jako několikrát předtím, ale držel je v sobě.

Všichni společně se pak znovu vydali zpět, Johnovi však museli pomoci zpět do cely, protože byl zesláblý. Pustili Percyho ven a vysvětlili mu, že to má za to, co provedl Delacroixovi a řekli mu, že už by se na bloku už neměl ukázat. S tím Percy souhlasil. Po cestě ho však chytil John a přitáhl ho k cele, kde do něj vpustil nemoc Melindy Mooresové.

Než dozorcí stačili něco udělat, už bylo pozdě. Percy byl jako vyměněný a neřekl ani slovo. Vydal se směrem k východu, ale ještě předtím se zastavil před Whartonovou celou a vyprázdnil do něj celý zásobník. Nikdo ho nestačil strhnout a zabránit mu v tom. Dalšího dne přišli vyšetřovatelé a probírali celou událost. Všichni jim však řekli stejnou nacvičenou historku. Percy se nakonec dostal do Briar Ridge, jako pacient.

Přišel čas popravu Johna Coffeyho, ale nikomu se do toho nechtělo, jelikož věděli o jeho nevinně. John sám jim však sdělil, že to chce, že chce odejít. Poprava nakonec proběhla.

Po této popravě dal Paul s Krut'asem výpověď a šli pracovat do chlapeckého nápravného zařízení. Tím končí Paul své vyprávění.

Celý tento příběh dá přečíst své kamarádce Elaine Connellyové, a následně ji zavede do chatky, kde skrývá své malé tajemství. Tím tajemstvím je starý pan Jingles. Paul Elaine vysvětlí, že tím, že se jich John dotkl, tak je „proklel životem“. Paulovi v té době bylo 104 let a panu Jinglesovi něco přes šedesát.

V tu chvíli je zastihne Brad Dolan a vysmívá se Paulovi za jeho „hnízdečko lásky“. Elaine už to ale nevydrží a utrhne se na něj. Věděla totiž, jak věčně terorizuje Paula. Křičela na něj a vyhrožovala mu vyhazovem, protože měla významné konexe. Dolan, kterého Paul přirovnával k Wetmorovi, se nakonec rozhodl odejít.

Během incidentu zjistili, že zemřel pan Jingles, společně ho pohřbili a vydali se sledovat západ slunce.

4.2 Charakteristika novely

4.2.1 Prostředí

Příběh probíhá ve dvou dějových liniích, přičemž každá z nich je zasazena do zcela odlišného prostředí. Ačkoliv je pro Kinga typické využití prostorů státu Maine, v Zelené míli se o Maine nezmiňuje.

Základním prostředím je pečovatelský dům Georgia Pines, který se nachází přibližně sto kilometrů od Atlanty. Jedná se o „ultramoderní odpočinkové zařízení pro seniory“, kam odchází staří lidé na dožití svého života. Čas tráví v „centru společenských aktivit“ sledováním televizních programů.

„Chci jen říci, že kdybych chtěl trávit čas s lůzou z karavanů, odstěhoval bych se o tři kilometry dál do motelu Šťastná kola, kam snad každou páteční a sobotní noc přijíždějí policejní auta s ječícími sirénami a blikajícími modrými majáky.“⁹⁰

Čtenář proto kromě televizní místnosti následně poznává i pokoj hlavního protagonisty, zimní zahradu plnou rozkvetlých květin a nakonec i venkovní prostory Georgia Pines. Žádný prostor není nijak detailně rozváděn, jelikož se autor zaměřuje především na vzpomínky hlavního hrdiny.

Georgia Pines nemá v románu velký význam. Prostředí tohoto pečovatelského domu je kontrastem k vězeňskému prostředí Zelené míle.

⁹⁰ KING, S.: Zelená míle, str. 113.

Do druhého prostředí, které autor využívá, je čtenář zaveden prostřednictvím memoárů hlavního hrdiny. Autor čtenáře zavede do věznice Cold Mountain v Louisianě, kterou si do určité míry idealizoval.

Z Georgia Pines do areálu věznice, konkrétně na blok E, kde se nachází Poslední alias Zelená míle.

„Široká chodba uprostřed bloku E byla potažena linoleem barvy unavených, přestárlých limetek, takže to, čemu se v jiných věznicích říkalo Poslední míle, byla v Cold Mountain míle Zelená.“⁹¹

Zelená míle je poslední cesta, na kterou vkročí odsouzení na smrt. Právě na tomto zeleném linoleu v bloku E se odehrává velká část děje. Představuje cestu.

„Cesta doleva znamenala život – pokud jste tomu, co se odehrávalo na vězeňském dvoře, říkali život, a řada lidí tomu tak říkala; ... Ale odbočka vpravo – to bylo něco jiného. ... Tam člověk končil, když se musel projít po Zelené míli.“⁹²

Cesta vpravo znamenala smrt v elektrickém křesle. To má v románu speciální roli. Získává i své pojmenování – „Jiskřák“.

„Vězni o něm žertovali, tak jako lidé vždycky žertují o věcech, které je děsí, ale před kterými nelze utéci.“⁹³

4.2.2 Čas

Časová linie v románu se větví na retrospektivu, která se projevuje v podobě vzpomínek hlavního hrdiny na mládí, a na současnost, kdy hlavní protagonista jakoby svůj životní příběh prožíval znovu.

Příběh se odehrává v roce 1932 v Americe, v období velké hospodářské krize.

„Ne že bych chtěl dávat výpověď; určitě ne v době, kdy hospodářská krize obcházela zdi věznice jako nějaký nebezpečný zločinec, kterého nemůžete vsadit za mříže jako naše svěřence. Lepší lidé než já vandrovali po cestách nebo jezdili jako pobudové pod vagony.“⁹⁴

Retrospektiva v románu převažuje. Hlavní protagonista se podrobně zabývá rozbořením vlastní minulosti a nezaměřuje se na svou současnost. Časový posun zpět k událostem z roku 1932 mu umožňuje odtrhnout se od reality ve starobinci. Prostřednictvím deníku ve formě memoárů si zaznamenává životní událost, která mu

⁹¹ Tamtéž, str. 19.

⁹² Tamtéž, str. 19.

⁹³ Tamtéž, str. 17.

⁹⁴ KING, S.: Zelená míle, str. 47.

převrátila život vzhůru nohama. Čtenáři představuje tento úsek svého života s úmyslem předat určité poselství.

„John Coffey mě v roce 1932 naočkoval životem. Dalo by se říci, že mě popravil životem, jako na elektrickém křesle. Nakonec zemřu – samozřejmě že zemřu, veškeré iluze o nesmrtelnosti, kterými jsem se mohl kojit, umřely s panem Cinkalem -, ale smrt si budu přát dlouho předtím, než si mě najde.“⁹⁵

Současnost, ze které hlavní hrdina příběh vypráví, propojuje jednotlivé části retrospektivy dohromady.

„Když si tak prohlížím, co jsem doposud napsal, napadá mě, že si všechno, co se stalo roku 1932, pamatuji; v hlavě se mi občas poplete jen sled jednotlivých událostí. Ale ano, když si dám pozor, myslím, že i tohle udržím v patřičných mezích. Víceméně.“⁹⁶

Román je vyprávěn z úhlu pohledu hlavního hrdiny, proto si čtenář může utvořit obraz o jeho charakteru a vlastnostech. Současně se čtenář může vcítit do situace a pocitů hlavního hrdiny a lépe pochopit příběh.

Autor na začátku každé části románu opakuje předchozí dění, tudíž pomáhá čtenáři s orientací v příběhu. Děj příběhu musí zbrzdit, což je dáno původním záměrem – vytvořit román na pokračování.

4.3 Paul Edgecombe

4.3.1 Charakter osobnosti

Paul Edgecombe býval hlavním dozorcem v bloku E ve věznici Cold Mountain v Louisianě. V rovině románové retrospektivy to byl přátelský muž, který žil se svou manželkou Janice spokojený život. Postava Paula Edgecomba se podobá „průměrnému občanu“ – stálá práce, rodina, dům, manželka a děti. Vytržením z denního stereotypu se pro něj stal příchod Johna Coffeyho.

V současné časové linii románu je to postarší sentimentální muž, který se s lidmi z domova pro důchodce moc nestýká. Osamělost v něm vzbuzuje touhu po smrti, a proto se odpoutává od reality zapisováním vzpomínek na své mládí.

„Jsou to něco přes dva roky. Divné na tom je, že nevím, jestli mi to jako dva roky připadá, nebo jestli je to více, či méně. Jako by se mi vnímání času rozpouštělo, jako se při ledovém tání dětem rozpouští sněhulák.“⁹⁷

⁹⁵ Tamtéž, str. 337.

⁹⁶ Tamtéž, str. 64.

⁹⁷ KING, S.: Zelená míle, str. 165.

Jak v současnosti, tak v minulosti skrýval před světem tajemství. V současnosti je jeho tajemstvím myšák pan Jingles, kterého schovává v chatce na kraji pozemku Georgia Pines a nakonec ho ukáže své blízké přítelkyni Elaine.

„Natáhl jsem ruku k Elaine, která si myšáka prohlížela se zorničkami rozšířenými úžasem a s pootevřenými rty.

„To není možné,“ řekla a podívala se mi do očí. „Ach, Paule..., to není..., to přece nejde!“⁹⁸

V minulosti byla Paulovo tajemstvím léčitelská moc Johna Coffeyho. Paul věděl, co John dokáže, ale nikomu to neprozradil. Ostatní se o jeho léčitelské moci dozvěděli později sami.

„Coffey zopakoval ten chroptivý, dusivý zvuk, pak natočil hlavu na stranu jako člověk, který vykašlal chrchel a chce ho vyplivnout. Místo něj však z úst a nosu vydechl oblak černého hmyzu – myslím, že to byl hmyz, a ostatní říkali totéž, ale do dnešního dne si nejsem jistý.“⁹⁹

Paul si během let ve věznici vybudoval kromě autority i dobré vztahy se svými kolegy. Především si zakládal na jejich naprosté důvěře a to především v případě záchranné akce Melindy Mooresové. Při této akci riskoval nejen on, ale i jeho kolegové, které dokázal přesvědčit. Kromě důvěry se jedná o psychickou kompenzaci strašné smrti Eduarda Delacroixe.

„To je velice ušlechtilý, ale pochybuju, že ti do hlavy toho brouka zasadilo zrovna tohle,“ řekl Kruťas. „Myslím, že to bylo to, co se stalo Delovi. Chceš to nějak vyvážit.“

A v tom měl pravdu.¹⁰⁰

Díky jeho odvážné povaze a inteligentní argumentaci se mu podaří ostatní přesvědčit o Johnově nevině.

Hlavní protagonista svou snahou osvobodit Johna Coffeyho bojuje i proti předsudkům společnosti. Vraždil mladý bílý muž, ale odsouzen je hřmotný černochoch, který byl nalezen na místě činu.

⁹⁸ Tamtéž, str. 328.

⁹⁹ Tamtéž, str. 175.

¹⁰⁰ KING, S.: Zelená míle, str. 210.

„To chcete zabít člověka, který zachránil život Melindě Mooresové, který se pokusil zachránit život těm holčičkám? Aspoň bude na světě o černochoa míň, že? Tím se můžete utěšovat. O jednoho negra míň.“¹⁰¹

Paul Edgecombe je běžný americký občan pracující jako hlavní dozorce ve státní věznici. Během své práce se setká s nespravedlností, kdy má být popraven nevinný člověk, a tomu chce zabránit. Jeho vytrvalost, odvaha, spolupráce a důvěra kolegů bachařů jsou ve finále zbytečné, protože nakonec bezpráví zvítězí. Paul jako starý muž žije ze vzpomínek na minulost a přemýšlí o tom, kdy přijde řada na něj, aby se prošel po své Zelené míli, cestě smrti.

„Každý musí umřít, neexistují žádné výjimky, to dobře vím, ale někdy – ach, Bože – je Zelená míle tak dlouhá.“¹⁰²

4.3.2 Psychologický vývoj a motivace

Hlavní hrdina prostřednictvím svých myšlenek popisuje události a záležitosti, které vykonal. Nezabývá se podrobně svými vnitřními pocity proto, aby román působil více jako forma zápisníku.

„Ale hlavně jsem měl čekat – čekání si člověk ve vězení užije do sytosti, je ho tolik, že mu nikdy není konec. Měl jsem čekat, až bude Eduard Delacroix kráčet po Zelené míli, čekat, až k nám přijde William Wharton s vyšpuleným rtem a vytetovaným odkazem na Billyho Kida, a hlavně a především – čekat, až Percy Wetmore zmizí z mého života.“¹⁰³

103

První psychický zlom u Paula nastává ve chvíli, kdy se seznámí s Johnem. John vyzařuje zvláštní auru, která se na Paulově psychice projeví po Johnově doteku a zázračném vyléčení jeho zánětu močových cest.

„Řinula se z něho do mě, ona kdovíjaká zvláštní síla, kterou v sobě nosil, proudila našima spojenýma rukama způsobem, jakým naše láska, naděje a dobré úmysly jaksí nikdy nemohou, pocit, který začal jako brnění a potom se proměnil v něco přílivového a mohutného, sílu překonávající vše, co jsem zažil do té nebo od té doby.“¹⁰⁴

Kromě Johna Coffeyho pohnul s Paulovou psychikou příchod nejmladšího bachaře – Percyho Wetmora. Jeho arogantní chování vyvolávalo nervové vypětí nejen u Paula,

¹⁰¹ Tamtéž, str. 307.

¹⁰² Tamtéž, str. 338.

¹⁰³ Tamtéž str. 51.

¹⁰⁴ KING, S.: Zelená míle, str. 336.

ale i jeho kolegů. Vrcholem všeho byla strašná smrt Eduarda Delacroixe. Poprava způsobí Paulovi velký psychický otřes.

„Nechtěl jsem jí nic říkat, neviděl jsem jediný důvod, proč bych ji měl trýznit, ale jen co jsem prošel kuchyňskými dveřmi, přečetla si výraz v mé tváři a hned chtěla všechno vědět. ... Asi v polovině vyprávění jsem se rozplakal, což jsem neočekával.“¹⁰⁵

Díky psychickému vypětí, které podstoupil, se mu v hlavě pospojovaly některé události a on pochopil, že je John Coffey nevinný.

„Ve snu jsem k němu přišel, poklekl jsem před ním a vzal ho za ruce. Povolil pěsti a odhalil mi jejich tajemství. V jedné byla cívka nabarvená na zeleno, na červeno a na žluto. Ve druhé byla bota vězeňského dozorce.“

„Nemohl jsem si pomoci,“ řekl John Coffey. „Zkoušel jsem to vzít zpátky, ale už bylo pozdě.“

A tentokrát, ve snu, jsem mu rozuměl.“¹⁰⁶

Od smrti E. Delacroixe se v Paulovi pohne svědomí a rozhodne se riskovat. Postaví se riziku výpovědi a rozhodne se zachránit Melindu Mooresovou i se svými kolegy, které se mu podaří přesvědčit. Úspěšně vykonají dobrý skutek a zachrání Melindě život. I přesto všechno se jim nepovede zachránit Johna Coffeyho, což je finální zlom psychiky Paula Edgecomba i všech jeho kolegů.

„Myslím to tak, že se chystáme zabít Boží dar. Dar, co nám ani nikomu jinému nikdy neublížil. Co asi tak odpovím, jestli skončím před Bohem, Otcem všemohoucím, a on mě požádá, abych mu vysvětlil, proč jsem to udělal? Že to byla moje práce? Moje práce?“¹⁰⁷

Paula poznává čtenář jako poctivého muže, který celý život toužil po tom, aby bylo spravedlnosti učiněno za dost, ale sám se přesvědčil, že to tak nefunguje.

„Přesto tentýž Bůh obětoval Johna Coffeyho, který se pokoušel svým nevidoucím způsobem konat pouze dobro, a to stejně krutě, jako kdejaký starozákonní prorok obětoval bezbranná jehňata....“

... Pokud se to děje, Bůh dopouští, aby se to dělo, a když říkáme „nerozumím tomu“, Bůh odpovídá „mně je to jedno“.“¹⁰⁸

4.4 Základní prvky napětí, tajemno a mystično

¹⁰⁵ Tamtéž, str. 202.

¹⁰⁶ Tamtéž, str. 203.

¹⁰⁷ KING, S.: Zelená míle, str. 310.

¹⁰⁸ Tamtéž, str. 337.

Každá z 6 částí románového deníku končí napínavou pasáží, která ve čtenáři vzbuzuje zvědavost.

„Ty si myslíš, že to neudělal, vid', Paule?“ Měl nevěřičně výraz. „Ty si myslíš, že obr je nevinnej.“

„Ani v nejmenším nepochybuju, že je nevinnej,“ prohlásil jsem.

„Jak to, proboha?“

„Kvůli dvěma věcem,“ řekl jsem. „jednou z nich je moje bota.“ Naklonil jsem se nad stůl a pustil se do vyprávění.“¹⁰⁹

V románu autor nevyužívá žádných nadpřirozených bytostí ani brutálních scén. Atmosféra v díle je místy tajemná, ale čtenáře neděsí. Tajemným prvkem je zázračná síla J. Coffeyho, která léčí i uzdravuje, nedokáže však život vrátit. John dokáže dotykem navodit klid i vytáhnout špatnou energii, která se neztratí, jen se promění.

„Ústa se mu otevírala, jako je někdy otevírají koně, aby se jim nasadilo udidlo – neochotně, v zoufalém šklebu stahoval rty ze zubů. Potom rozevřel i čelisti a vydechl oblak drobného černého hmyzu, snad mušek nebo komárů. Divoce mu zavířili mezi kolena, zběleli a zmizeli.“¹¹⁰

Nezvykle působí i vězeňské prostředí, ve kterém se děj odehrává. Určitým děsivým prvkem je tu právě elektrické křeslo, které autor popisuje tak, že vzbuzuje strach.

„Stín křesla, protáhlý a pavoukovitý, se táhl po stěně jako hrozba. A ano, měl jsem dojem, že ve vzduchu stále cítím zápach spáleného masa. Byl slabý, ale měl jsem za to, že to určitě není jen výplod mé představivosti.

... A potom něco pronesl tlumeným a zasněným hlasem. Nepromlouval ke mně, nepromlouval k nikomu z nás, ale přesto jsem na jeho slova dodnes nezapomněl.

„Pořád tam jsou. Jejich kusy, pořád tam jsou. Slyším, jak řvou.“¹¹¹

V konverzacích využívá vulgarismy a hovorové výrazy, čímž vytváří přirozenější atmosféru. V některých vypjatých situacích autor využije humorné průpovídky, které uvolní napětí.

„Prošel jsem hlášení předešlé směny, nenašel nic, co by se mě týkalo, a potom jsem se přemístil k Whartonově cele. Seděl na kavalci s kolena přitaženými k hrudi, rukama si objímal holeně a vzhlédl ke mně s rozzářeným nepřátelským úsměvem.

¹⁰⁹ Tamtéž, str. 213.

¹¹⁰ Tamtéž, str. 125.

¹¹¹ KING, S.: Zelená míle, str. 246.

„Ále, podívejme, sám velkej šéf,“ řekl. „V plný svý ošklivý kráse. Vypadáte spokojenější než prase v hromadě sraček, šéfe Edgcombe.“¹¹²

Kromě textu pracuje s textovými formáty jako např. s kurzivou a velkými písmeny, které ovlivňují čtenáře. Takto vyznačené pasáže mohou být zopakováním části textu, který už autor zmínil, případně má význam zdůraznění nebo tím vyznačuje pasáže v cizím jazyce.

„Zachránil jsi život Halově ženě, proč ne i té mé? Proč ne i Janice? PROČ NE I MÉ JANICE?“¹¹³

V románu se poukazuje na mýtickou představu zla, kterou ztvárňuje něco velkého, temného a děsivého. Náš odlidštěný svět nás nutí využít přírodní instinkt a bojovat s nebezpečím, které představuje něco neznámého, cizího. Každý spíš uvěří, že obrovský černocho holčičky zabil, než že jim chtěl pomoci. Výjimečnost nikdo nebere v potaz a po odhalení jeho moci je využit a odkopnut.

Příběh je formou jakési pohádky, kdy je dobrý hrdina – „dobrý dozorce“ odměněn dlouhým životem a zlo je potrestáno.

4.4.1 Reálné prvky

V románu se objevují realistické popisy prostředí, postav i situací, které autor v některých částech vykresluje dopodrobna. Text má působit jako forma deníku.

Děj je zasazen do skutečného období v americké historii. Odehrává se v Americe ve 30. letech, v období hospodářské krize. Autor se zaměřuje i na rasovou diskriminaci, která v tehdejší době byla skutečným problémem společnosti.

„John Coffey byl černocho, podobně jako většina chlapů, kteří přišli na chvíli pobýt do bloku E, než zemřeli v klíně Jiskřidla, a měřil dva metry a tři centimetry. Nebyl však tak mrštný jako televizní basketbalisté – nicméně měl široká ramena a mohutný hrudník, který mu ze všech stran lemovaly svaly. ...Působil dojmem člověka, který by dokázal přervat řetězy stejně snadno, jako trháte stužky na vánočním dárku, ale když jste se mu podívali do tváře, poznali jste, že nic takového dělat nebude.“¹¹⁴

„Královna Bavlna byla na Jihu sesazena z trůnu sedmdesát pět let před těmito událostmi a už nikdy na něj neměla usednout, ale ve třicátých letech zažila drobné

¹¹² Tamtéž, str. 232.

¹¹³ Tamtéž, str. 336.

¹¹⁴ KING, S.: Zelená míle, str. 22.

vzkříšení. *Bavlníkové plantáže už sice neexistovaly, ale v jižní části našeho státu prosperovalo ještě čtyřicet nebo padesát bavlníkových farem.*¹¹⁵

Kromě toho, že román zachycuje a popisuje reálné období tehdejší americké společnosti, tak zachycuje i aspekty tehdejší doby v podobě nejružnějších písní, knih či celkového stylu doby.

*„Na hodinu a půl jsme si pustili rádio a Wharton hýkal smíchy nad Fredem Allenem a Allenovou alejí, i když silně pochybuji, zda spousta vtípků vůbec pochopil.*¹¹⁶

Autor s ohledem na prostředí využívá detailních popisů smrti, která ve čtenáři může vzbuzovat nechuť, ale zároveň strach z toho, že se to opravdu děje.

*„Proud jím navíc křečovitě kroutil a uslyšel jsem praskání, když se mu buď zlomilo, nebo vymklo rameno. ... Pytel na Delacroixově tváři najednou vzplál. K puchu hořících vlasů a houby se přidal zápach spáleného masa. ... Oči, nyní už jen znetvořené hromádky kalného bílého rosolu, mu vystřelily z očí a rozlévaly se mu po tvářích.*¹¹⁷

Reálně zachycuje i míru nespravedlnosti, která byla nejen v tehdejší společnosti, ale je i v současnosti. Odsouzení mohou být i ti, kteří jsou nevinní.

*„Tak jestli v tom mám jasno: My tady u toho stolu víme, že John Coffey nejenom nezabil ty holčičky, ale navíc se jim snažil zachránit život. Zástupce McGee to všechno samozřejmě neví, ale má poměrně jasnou představu, že muž, který byl za ty vraždy odsouzený k smrti, je ve skutečnosti nespáchal. A přesto... přesto... mu nemůžete zajistit nový proces.*¹¹⁸

4.4.2 Fiktivní prvky

Fiktivní prvky se v románu projevují na chování postav a řešení obtížných situací. Autor postaví protagonisty před těžkou situací, kterou v románu vyřeší prostřednictvím nereálné deduktivní schopnosti a pozorováním malicherností. Konkrétně se jedná o Paulovu teorii o nevině Johna Coffeyho. Jeho nevinu zjistil díky jeho neschopnosti zavázat si tkaničky. Na místě činu – u Detterickovi farmy byl nalezen pes se zlomeným vazem. Policie usoudila, že mu Coffey hodil uzenky, aby odlákal jeho pozornost a zabil ho.

¹¹⁵ Tamtéž, str. 31.

¹¹⁶ Tamtéž, str. 234.

¹¹⁷ Tamtéž, str. 191–192.

¹¹⁸ KING, S.: Zelená míle, str. 305.

„ale jestli si Coffey rozbalil oběd a dal psovi sežrat uzenky, jak pak mohl motouzem zase zavázat ty noviny? Sice ani nevím, kdy by k tomu měl příležitost, ale to můžeme prozatím nechat být. Ten chlap neumí zavázat jednoduše babskej uzel.“¹¹⁹

Dalším důkazem jeho nevinny byli psi, kteří stopovali vraha. Psi celou dobu stopovali vraha, ale když došli na „místo s udusanou trávou, spoustou krve a zbytkem noční košile Cory Detterickové“¹²⁰, začali být zmatení. Jeden z policistů dal psům znovu čuchnout košile, a pak už psi stopovali děvčata, nikoliv vraha.

Skutečný vrah, jímž byl William Wharton, byl odhalen pouze pomocí náhod. Rozšifrování celé záhady prostřednictvím náhody a důkazem těchto detailů působí nereálně.

Za každou cenu se snaží zprostit Johna Coffeyho viny a celý svůj úsudek zakládá na dvou nepodložených faktech, což samo o sobě působí jako nereálná konstrukce.

„Opravdu, upřímně tomu věříš?“

Naposledy jsem se co nejlépe zeptal svého srdce a potom jsem přikývl. Věděl jsem to nejen v té chvíli, jakási moje intuitivní část věděla, že se záležitostí Johna Coffeyho není něco v pořádku, už od samého začátku, kdy Percy přivlekl Coffeyho za ruku do našeho bloku a začal z plna hrdla hulákat: „Mrtvej přichází!“ Potřásl jsem si s ním tehdy rukou, že?“¹²¹

V následné situaci, kdy přepravují Johna Coffeyho pryč z věznice, je děj a jednání postav sice popsán jednodušeji, ale vše vychází příliš bez problémově. Během celé akce není nikdo z nich nijak ohrožen. Ve finále nejsou odhaleni a nikdo se nic nedozví, což by zřejmě nebylo reálně možné.

„Naše výprava do domu ředitele Moorese v nákladním autě Harryho Terwilligera nikdy nevešla v obecnou známost. V obecnou známost nevešlo ani to, že v době naší nepřítomnosti byl Percy spoutaný ve svěrací kazajce a pod zámek v izolaci. ... A proč by taky mělo?“¹²²

4.4.3 Psychologické prvky

¹¹⁹ Tamtéž, str. 225.

¹²⁰ Tamtéž, str. 226.

¹²¹ Tamtéž, str. 226.

¹²² KING, S.: Zelená míle, str. 295–296.

Psychologické prvky mají podtrhávat reálnost celého příběhu a manipulují s myslí čtenáře. Osudy dílčích postav zmiňuje autor v textu z důvodu, aby poukázal na to, co formovalo a mělo vliv na hlavního protagonistu během života.

„Když mi bylo osmnáct, můj strýc Paul – muž, po němž jsem dostal jméno – umřel na infarkt. Matka s otcem mě vzali s sebou do Chicaga na pohřeb a na návštěvu příbuzných z otcovy strany, z nichž jsem řadu nikdy neviděl.“¹²³

Kromě působení dílčích postav má vliv na psychiku hlavního i vedlejších protagonistů jeden z hlavních hrdinů – John Coffey. Jeho magická schopnost ovlivní následné změněné smýšlení a jednání dozorců.

Coffey je to hřmotný černoš s magickou mocí a sám je přesvědčen, že účelem jeho existence je pouze pomáhat už tak zdevastovanému světu. Od příchodu na blok E je smířen se svým osudem. Všechnu bolest cítí díky své kouzelné moci a touží po tom, aby mohl odejít. Ví, že je na světě konána nespravedlnost, ale je smířen s tím, že to nezmění.

„Jsem už pořádně unavenej bolestí, kterou slyším a cítím, šéfe. Jsem unavenej z cestování, z toho, jak jsem sám jako kůl v plotě. ... Jsem unavenej z toho, jak jsou lidi na sebe oškliví. V hlavě to cítím jako střepy. Jsem unavenej z každý situace, kdy chci pomoci, ale nemůžu. Jsem unavenej z toho, že jsem ve tmě. Hlavně je to ale ta bolest. Je toho moc. Kdybych to uměl ukončit, udělal bych to. Ale neumím.“¹²⁴

Autor naznačuje, že nelze změnit osud, který je nám dán. Důkazem toho je snažení Paula Edgecomba zachránit Johna Coffeyho. I přes veškeré jeho úsilí a vytrvalost, je tato snaha marná.

„Zaparkoval jsem auto, vystoupil jsem, vyšel po zadních schodech, a vtom mě zaplavil druhý největší žal, jaký jsem v životě poznal. Postarala se o to vzpomínka na to, jak se bál tmy. Vzpomněl jsem si na naše první setkání, jak požádal, abychom nechali v noci rozsvíceno, a podlomila se mi kolena. Posadil jsem se na schody, svěsil hlavu nad kolena a rozplakal se.“¹²⁵

Čtenář je omezen na vnímání postav z hlediska hlavního protagonisty, proto může charakteristika postav působit mírně zkresleně.

¹²³ Tamtéž, str. 85.

¹²⁴ Tamtéž, str. 311.

¹²⁵ KING, S.: Zelená míle, str. 324.

„Vedle Coffeyho vypadal jako kluk i Brutus Howell – a Brutus měřil přes metr osmdesát a byl rozložitý jako hrom. Brutus – bývalý křídelní útočník, který hrál i za Louisianskou státní univerzitu, než vyletěl u zkoušek a vrátil se domů do kopců.“¹²⁶

Kromě vlivů a vzpomínek, které formují protagonisty, si sám čtenář musí z textu odvodit a dotvořit finální obraz jednotlivých postav. Autor totiž využívá nepřímou charakteristiku, aby poskytl větší prostor čtenářově fantazii.

„Znali jsme se pět let. To může být dlouhá doba pro muže, kteří spolu vycházejí, zvlášť když součástí jejich práce je směna života za smrt. To znamená, že chápal, co mu chci vysvětlit.“¹²⁷

4.4.4 Paranormální prvky

Jediným prvkem působícím jako paranormální jev jsou v románu neprokazatelné schopnosti Johna Coffeyho. Jeho léčitelskou schopnost a způsob likvidace negace lze srovnat s rituály šamanů.

V románu je Coffey protagonisty popisován jako Boží dar. Zdali je Johnova léčitelská schopnost opravdu darem od Boha, je otázka, na kterou si každý čtenář odpoví sám.

„Dotyk a dech. Jak o tom někdy slyšíš zpívat lidi, co v lesích hlásají evangelia.“
„Nevím, jestli s tím má něco společného Ježíš,“ namítl Kruťas, „ale přijde mi, že Jon Coffey je pořádně mocnej chlap.“¹²⁸

Jeho schopnost spočívá v tom, že dokáže z nemocného člověka „vysát“ jeho nemoc a v podobě „brouků“ ji nechat odejít. Černí brouci jsou podobenstvím nemoci, ale protože se podle zákona zachování energie nemůže nic vytratit, i nemoc odejde jen jako černý brouk, nezmizí.

„Z pusy mu vyletěly takový černý věci. Jako nějaký breberky.“
„Přesně tak,“ souhlasil Harry. „Černý byly aspoň ze začátku. Potom zbělely a zmizely.“

... „Ano. Myslím, že jsou tou nemocí... tou bolestí... tím zraněním. Coffey je vstřebá a pak je zase vypustí do vzduchu.“

... „Vysál to z tebe?“ zeptal se Kruťas. „Vypadal, že to vysával i z toho myšáka. To zranění. Tu... víš co. Smrt.“¹²⁹

¹²⁶ Tamtéž, str. 21.

¹²⁷ Tamtéž, str. 47.

¹²⁸ Tamtéž, str. 209.

Další mimořádnou schopností Johna je jeho dotek, kterým dokáže navodit stav klidu. Jedná se o „energii ruky“, kterou lze v dnešním světě najít v podobě léčby akupresurou či reiki.

Zvláštní je i Johnova touha za každou cenu pomoci, či převzít spravedlnost do svých rukou, v případě Williama Whartona.

4.5 Pojetí dobra a zla

Ač je děj situován do věznice, není to tak, že by dozorcí představovali dobro a vězni zlo. Charaktery postav jsou už dané, jen dozorcí k určitému jednání dospějí pod vlivem okolností.

Paul Edgecombe je jednoznačně kladnou postavou. Zastává roli hlavního dozorce na poslední míli, je zprostředkovatelem spravedlnosti. Poprava Johna Coffeyho pro něj je poslední kapkou, kdy byl nucen sledovat bezpráví a musel vykonat povinnost, která mu byla státem udělena.

„Napadlo mě, že v tomhle nemohu pokračovat, prostě nemohu, bylo to vyloučené. Rozbrečím se nebo rozječím nebo mi možná pukne srdce žalem, a tím by byl se vším konec. ... Klekl jsem si s Johnem a pomyslel si, že jsme svědky zvláštního obratu; po všech těch věznicích, kterým jsem musel pomáhat dokončit svou cestu, jsem byl tentokrát na pomocnou ruku zralý já sám.“¹³⁰

Paul je čestný a v náročných situacích zachovává chladnou hlavu. Využívá své síly přesvědčit ostatní a do náročných situací vtáhne i své přátelé. To, že se přidávají, je však jejich volba a během všech situací mají možnost se rozmyslet.

Postava Percyho Wetmore ztvárňuje arogantní zápornou postavu, která se snaží, aby vše šlo v jeho prospěch. Neohlíží se na ostatní a cítí, že díky svým konexím, má určitou moc.

„Pusťte mě na něho, pusťte mě na něho!“ křičel Percy a vyrazil. Obuškem začal Delacroixe mlátit do ramen.

..., „Ty zkurvenej teplouši! Já ti dám na mě sahat, ty zavšivenej řiťopichu!“

... – nikdy jsem nepochyboval, že v hloubi duše byl zbabělec -, ale stále si jistý, že ho ochrání jeho konexe. V tom měl pravdu.“¹³¹

¹²⁹ KING, S.: Zelená míle, str. 209.

¹³⁰ Tamtéž, str. 317.

¹³¹ KING, S.: Zelená míle, str. 88–89.

Percy se proto nebojí povyšovat nad staršími kolegy a své postavení si utvrzuje šikanou Eduarda Delavroixe. Je nadutý, pyšný a využívá manipulace s ostatními. I přesto čtenář tuší, že je to jen ustrašený mladíček, který se schovává za své silné konexe.

„stejně jako Percy Wetmore, který se krutostí vyznačoval doopravdy..., nemluvě o jeho hlouposti. V bloku E, kde byla surová povaha zbytečná, a někdy i vyloženě nebezpečná, neměl Percy co pohledávat, ale přičinil se do guvernérovy rodiny, a tak mezi námi setrval.“¹³²

„Nechtě mě být! Vy všichni! Mám konexe! Na důležité lidi! Jestli s tím nepřestanete, budete muset jet až do Jižní Karolíny, jen abyste dostali jídlo v chudinský vývařovně!“¹³³

William Wharton je jediná postava, která na čtenáře působí už od začátku tak, jako by se už zlá narodila. Svou inspiraci nachází v „Billy Kidovi“.

„V podstatě to znamenalo, že je hlupák se sklonem k podlosti. ...Někdo v lidech typu Billyho Whartona vidí vznešenost, ale já mezi ně nepatřím. I krysa bude bojovat, když je zahrána do kouta.“¹³⁴

„Tak, Divokej Bille,“ šklubnutím jsem Whartona postavil na nohy.

„Pomaličku půjdeme.“

„Neříkej mi tak!“ zaječel Wharton pronikavě a myslím, že tehdy jsme poprvé byli svědky jeho skutečných pocitů, ne jen mimikry chytrého zvířete.“¹³⁵

Dokáže se tvářit jako nevinátko a získat si důvěru pana Dettericka, jehož dvojčata následně zabije.

„Úplně ho vidím, jak sedí u stolu, jí pečené kuře a žitný chléb paní Detterickové, poslouchá, zakrývá si své vlčí oči, přikyvuje, usmívá se a vrývá si všechno do paměti.

„Paule, tohle mi ale nepřipomíná toho divocha, o kterém jsi mi vyprávěl, když k vám přišel na Míli,“ poznamenala Janice s jistými pochybami. „Ani trochu.“

„To jste ho ještě neviděla v indianolské nemocnici, paní Edgecombová,“ řekl Harry.

„Stál tam s otevřenou pusou a v noční košili, ze které mu vykukoval holý zadek. Nechal se oblíknout. Mysleli jsme, že je buď pod práškama, nebo blázen.“¹³⁶

¹³² Tamtéž, str. 21.

¹³³ Tamtéž, str. 238.

¹³⁴ Tamtéž, str. 107.

¹³⁵ Tamtéž, str. 142.

¹³⁶ KING, S.: Zelená míle, str. 302–303.

Ve věznici se pak projevuje jako maniak či nezkrotný mladík, který si nedá říct. Své zlo v románu pouze rozvíjí a nesnaží se nijak změnit.

„Rád se stylizoval do Billyho Kida, dokonce měl jeho jméno vytetované na ruce. Byl to vlastně kluk, ale pěkně nebezpečný. Dodnes si pamatuju, co oněm napsal Curtis Anderson, tehdejší náměstek ředitele. ‚Ztřeštěnec, hrdý na svoji divokost. Je mu devatenáct a je mu všechno jedno.‘“¹³⁷

Jeho osud zpečetí John Coffey prostřednictvím Percyho Wetmora. Tuto situaci lze považovat za pomstu jak ze strany Johna, tak ze strany Percyho. Jedná se o vykonání spravedlnosti, kdy si Wharton odpývá svůj trest za zabití dvojčat Detterickových.

„Než jsme si uvědomili, co se děje, Percy vytáhl pistoli, přistoupil k mřížím Whartonovy cely a do spícího mladíka vystřílel všech šest ran. Bylo to jen pif-pif-pif, pif-pif-pif, tak rychle, jak dokázal mačkat spoušť.“¹³⁸

Z určitého úhlu pohledu se jedná o jakýsi happy end. Vrah dvou malých děvčátek je zabit. John Coffey umírá sice krutou smrtí, ale je to pro něj jakousi formou laskavosti. Percy Wetmore se dostane do Briar Ridge jako pacient a je svým způsobem potrestán za to, jaké strasti způsobil ostatním. Hlavní protagonista žije dlouhý a zdravý život a předává celý příběh dál.

„Nedočkal jsem se odpovědi tehdy, a neznám ji ani teď. Ale samozřejmě to nebyla jen Melly Mooresová, koho John Coffey zachránil v roce 1932, nebo Delův myšák, ... John zachránil i mě, a o mnoho let později, jak jsem tak stál v alabamském lijáku a hledal muže, který nebyl ve stínech podjezdu, stál jsem mezi poházenými věcmi ze zavazadel a roztrhanými mrtvolami, jsem pochopil jednu strašlivou věc: Někdy neexistuje vůbec žádný rozdíl mezi spásou a zatracením.“¹³⁹

Zelená míle je další z příběhů o střetu dobra a zla. Ačkoli jsou karty předem jasně rozdány, nezvyklé prostředí i hlavní zápletka udrží čtenáře v napětí.

4.6 Filmová adaptace

Všechny části šestidílného románu Zelená míle vyšly během roku 1996. Filmová adaptace vznikla už 3 roky po knižním vydání a do současnosti je to jediná filmová verze.

¹³⁷ Tamtéž, str. 115.

¹³⁸ Tamtéž, str. 288.

¹³⁹ Tamtéž, str. 336.

Knihy byla zpracována režisérem Frankem Darabontem a film měl premiéru v roce 1999, v České republice pak 16. března 2000. Po premiéře sklídl velký úspěch u kritiky a byl nominován na čtyři Oscary.

Hlavní roli Paula Edgecomba ztvárnil Tom Hanks. Do dalších důležitých rolí byli obsazeni David Morse jako Brutus Howell, Michael Clarke Duncan jako John Coffey, Doug Hutchison jako Percy Wetmore, Sam Rockwell jako William Wharton, Barry Pepper jako Dean Stanton, Jeffrey DeMunn jako Harry Terwilliger. Vedlejší role ztvárnily Patricia Clarkson jako Melinda Mooresová, Graham Greene jako Arlen Bitterbuck, Michael Jeter jako Eduard Delacroix, James Crowell jako Hal Moores, Bonnie Hunt jako Janice Edgecombová a spousta dalších.

Roli pana Jinglese si ve filmu zahrálo přes 30 trénovaných myší, v krajních případech byla využita animace.

Herecké výkony ztvárněných postav jsou tak uvěřitelné, že si divák může idealizovat knižní předlohu. I přes skvělé herecké výkony a zpracování je mezi knihou a filmem několik odlišných pasáží:

Ve filmu je podrobněji rozebírán život Paula jako starce žijícího v Georgia Pines. Byla také přidána scéna zobrazující podrobný únos dvojčat Detterikových a ke konci filmu se objeví i pasáž znázorňující pobyt Williama Whartona na této farmě.

Další přidanou scénou je poprava Arlena Bitterbucka, který v knize ani ve filmu nehraje nijak významnou roli.

Poté, co je Paul vyléčen, přinese od Janice do věznice kukuřičný chléb, který má být znamením vděku. V knize taková scéna vůbec není.

Veškeré přidané scény jsou pouze rozšířené části, které autor v knize zmíní „jen tak náhodou“.

Pozměněná scéna ve filmu oproti knize je Johnova pomoc Paulovi. Ve filmové verzi Paul pouze přistoupí k mřížím a John ho čapne a přitáhne k sobě. Ve fázi léčení se rozžhává žárovka. V knize Paul vstoupí do cely a posadí se s Coffeyem na kavalec. Při léčení Paul vnímá dopodrobna každý detail kolem sebe.

Film je doplněn i o množství speciálních efektů. Například, když John oživuje pana Jinglese, všude kolem se rozlévá jasné žluté světlo. Zatím co v knize je celá situace popsána jako dlouhá minuta ticha.

Během popravy E. Delacroixe je ve filmu zachycen moment, kdy John svírá v ruce pana Jinglese a veškerou bolest, kterou cítí Del, cítí i John Coffey. Proto se ve filmu

zmítá v hrozných křečích a nakonec popraskají všechny žárovky. Tuto pasáž kniha neobsahuje.

Stejně tak po popravě navštíví Paul Johna a vedou spolu chvilkový dialog, kdy John pláče a nařiká nad tím, jak je vše těžké. Znovu se jedná o pasáž, která v knize není.

Scénou navíc je pasáž, kdy se přesouvají k autu Harryho Terwilligera a John Coffey se zastavuje a hrabe se v listí, sahá na mokrou trávu, jako by ji nikdy neviděl. Kniha tuto pasáž postrádá.

Menší odlišnost je i ve scéně, kdy Percy zastřelí Whartona. V knize Wharton leží na kavalci a Percy ho zastřelí spícího. Ve filmu je Wharton vzhůru.

Upravenou scénou je i to, jak se Paul dozví o tom, že Wharton zabil dvojčata Detterickovi. V knize na to přijde pomocí dedukce a prostřednictvím Johnova kontaktu s Whartonem. Ve filmu se John dotkne Paula a promítne mu do hlavy myšlenky toho, co se stalo.

Přidanou scénou je i finální záznam toho, že se chce John podívat do kina. Paul a jeho kolegové ho tedy vezmou do vězeňského kina, kde se promítá film, na který se dívá starý Paul Edgecombe v Georgia Pines. V knize je pouze zmínka o tom, že by si John jako svou poslední večeři přál dostat sekanou.

Ve finále, kdy Johna popravují, není ztvárněna taková bolest, jaká je popsána v knize. Ve filmu všude popraskají žárovky, dozorcí pláčou a vše je dojemné. V knize je situace popsána tak, že je hlavní hrdina nešťastný a lituje, ale ví, že to nezmění.

Mezi chybějící filmové scény patří Paulův rozpor s Bradem Dolanem, který je v knize výrazně popsán, ve filmu je o Bradu Dolanovi pouze zmínka.

Chybí i scéna, kdy se Brutus s Paulem jdou podívat na izolaci a mezi trámy najdou díru, kde se schovával nebo zmizel pan Jingles.

Stejně tak se ve filmu neobjevují žádné vzpomínky, kterými Paul prokládá svůj příběh v knize.

Naprosto vynechanou scénou je moment, kdy umírá Paulova manželka Janice. V knize je tomu věnována část, kdy popisuje, že zemřela při autobusové nehodě a on jako jediný přežil. Film tuto scénu neobsahuje.

V celém filmu byla vynechána postava Curtise Andersona, který nastoupil na blok po indispozici Hala Moorese.

Další scénou navíc je ve filmu návštěva nemocné Melindy Mooresové. Paul a Janice Edgecombovi se vydávají navštívit ji a při grilování spolu probírají životní

situaci. V knize je tato situace popsána formou dialogu, kdy Paul pouze hovoří o návštěvě.

Hlavní odlišnost v celém filmu je ta, že kniha má přetrhanou dějovou linku, zatímco film je plynulý. Ve filmu je čtenář zaveden do Georgia Pines, kdy Paul začíná vyprávět svůj příběh, který se odehrál na Zelené míli. Celý příběh končí znovu v Georgia Pines už působí jako jakýsi epilog. Zatímco v knize je vyprávěn kus příběhu a následně je proložen částí z Paulovi přítomnosti v Georgia Pines.

I přes veškeré drobnosti se jedná o jeden z nejlepších filmů americké kinematografie. Film, zvukový podkres a herecké výkony s dějovou linkou dokáží přivést diváka až k slzám. Sám Stephen King označil film jako nejméně adaptaci svého díla.¹⁴⁰

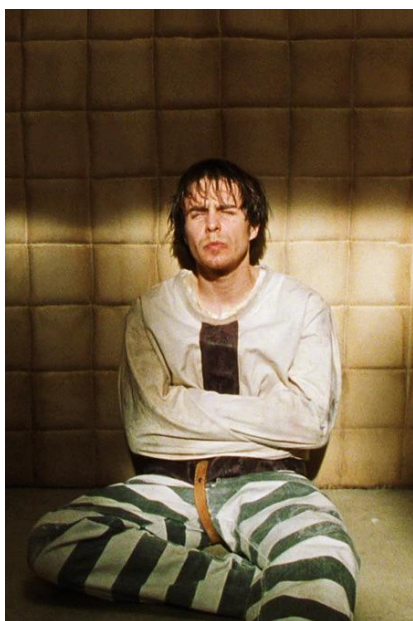

141

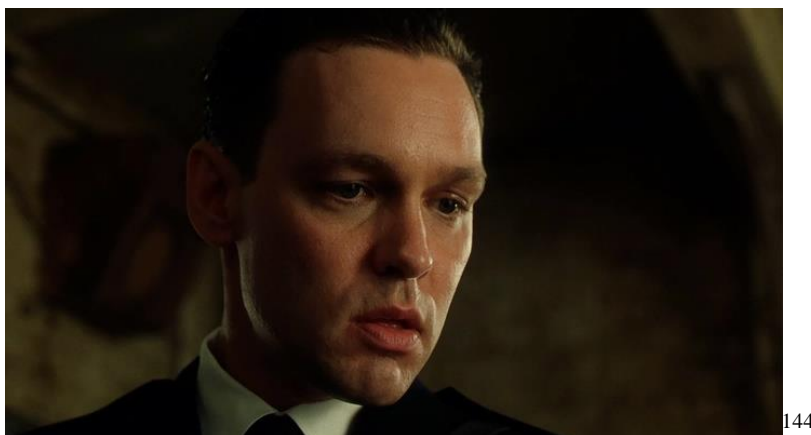
Zleva: Paul Edgecomb, Dean Stanton a Brutus Howell.

¹⁴⁰ CSFD.cz [srov. 12. 11. 2015] dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/2292-zelena-mile/zajimavosti/?type=film>.

¹⁴¹ OntohinBD [cit. 16. 11. 2015] dostupné z: <http://www.ontohinbd.com/torrent/index.php?page=torrent-details&id=7e63c9e18a0e86aa9ae9ac4e1567e8c02286be67>.

Zleva: William Wharton, Paul Edgecombe, John Coffey

Percy Wetmore

5. Pan Mercedes

Pan Mercedes je Kingův novější detektivní román, který vyšel v roce 2014. Jedná se o jeden román z trilogie, kterými čtenáře celou dobu provází detektiv Hodges.

Druhý díl s názvem „Právo nálezce“ (Finders Keepers) se u nás objeví začátkem prosince roku 2015. Třetí díl této trilogie s názvem „End of Watch“ zatím nebyl do češtiny přeložen.

¹⁴² Behance [cit. 16. 11. 2015] dostupné z: [www.behance.net/gallery/14287293/Basic-Scene-Deconstruction-\(The-Green-Mile-favourites\)](http://www.behance.net/gallery/14287293/Basic-Scene-Deconstruction-(The-Green-Mile-favourites)).

¹⁴³ Fanpop [cit. 16. 11. 2015] dostupné z: www.fanpop.com/clubs/the-green-mile/images/23411282/title/tgm-fanart.

¹⁴⁴ Fanpop [cit. 16. 11. 2015] dostupné z: www.fanpop.com/clubs/the-green-mile/images/20526440/title/percy-wetmore-screencap.

5.1 Obsah

Detektiv Bill Hodges je v důchodu. Jednoho dne obdrží dopis od domnělého Mercedesového vraha. Mercedesový vrah byl jeden z případů, kterým se zabývala policie v době, kdy byl Hodges ve službě. Tento případ nebyl vyřešen, vrah nebyl nalezen.

V dopise, který Hodges obdrží, jsou popsány podrobnosti z nehody. Zároveň je také vyzván, aby s ním začal komunikovat na internetové stránce s názvem „Pod Debiiným modrým deštníkem“.

Tajným Mercedesovým vrahem je Brady Hartsfield – psychicky narušený mladík, který žije pouze s matkou alkoholičkou. Je to inteligentní a vzdělaný hoch, který pracuje jako zmrzlinář a jezdí s vozem „Mr. Tasty“ a zároveň pracuje u společnosti Diskont Elektronix zabývající se elektronikou. Doma má Brady ve sklepě svou tajnou místnost plnou zaheslovaných počítačů, kterým říká „doupě“ nebo „velín“. Má zde všechny plány, přípravy na útok, články a údaje ze zločinů, které spáchal.

„Chvilku tam stojí potmě, pak pronese jediné slovo: „Velín.“ Pod ním se rozsvítí zářivky (instaloval je sám, stejně jako sám přestavoval sklep).

U paty schodiště si vzpomene na Frankieho.“¹⁴⁵

Frankie byl Bradyho mladší bratr, který zemřel při „nešťastné náhodě“. Byl to postižený malý kluk, který v rodině překážel. Jednoho dne, když mu spadlo autíčko do sklepa a Frankie se nakláněl nad schody, řekla matka Bradymu, aby do něj strčil. Frankie spadl ze schodů a zlomil si vaz. Od té doby Bradyho Frankie pronásleduje a Brady je z něj vystrašený.

„Strčil do autíčka tak silně, že spadlo ze schodů. Pak chtěl jít za ním a ztratil rovnováhu. Já jsem smažila lívance a ty jsi doplňoval toaletní papír nahoře v koupelnách. Nic jsi neviděl. Když jsi přišel dolů do sklepa, už byl mrtvý.“

„Dobře.“¹⁴⁶

Brady kontaktuje Billa Hodgese a vyzývá ho ke komunikaci přes stránku „Debiin modrý deštník“, kde kdysi komunikoval i s Olivíí Trelawneyovou.

Olivie Trelawneyová je paní, které Brady odcizil mercedes, kterým pak najel do lidí u městského centra. Po této nehodě byla všemi odsouzena a nakonec spáchala sebevraždu. Ještě před její sebevraždou ji Bill Hodges se svým kolegou Petem

¹⁴⁵ KING, Stephen: Pan Mercedes, Praha, Nakladatelství Scribner, 2014, str. 93.

¹⁴⁶ Tamtéž, str. 223.

Huntleym vyslýchali a podezírali ji z toho, že zapoměla auto zamknout, ona se tomu však bránila.

Po její smrti získával informace Bill Hodges od její staré nemocné matky Elizabeth Whartonové a Oliviiiny sestry Janelle Pattersonové. S Janey se později sblíží a stanou se z nich milenci.

Kromě toho Bill spolupracuje se svým sousedem tmavší pleti – mladým Jeromem Robinsonem, který mu pomáhá se vším, co je potřeba. Účastní se i na řešení záhady mercedesového vraha.

Janey s Billem navštíví paní Whartonovou, Janeyinu matku, kde zjistí, že Olivia slýchávala duchy. Tato záhada se později vysvětlí – Olivia měla v počítači spuštěný program, který se automaticky v určitou dobu zapínal a spustil zvuk lidského hlasu.

Krátce na to Elizabeth Whartonová umírá a Bill společně s Janey se účastní jejího pohřbu. Během toho se seznámí s tetičkou a strýčkem Charlotte a Henry Siroisovými, kteří je na pohřbu doprovází. K nim se přidává i zvláštní Holly Gibneová – dospělá žena, o kterou se teta neustále stará jako o malé dítě.

Mezitím si stále Brady a Bill Hodges dopisují prostřednictvím Debiina modrého deštníku, kde se Hodgesovi podaří Bradyho naštvat.

Brady se rozhodne zakročit. Má v plánu otrávit Jeromova psal Odella, aby trpěl Jerome, jeho rodina, a Hodges měl pocit viny. Smíchá mleté maso s jedem a schová si jej v lednici v garáži. Jenže naneštěstí to najde jeho matka a maso sní. Když se Brady vrátí domů, najde ji umírající v křesle. Její mrtvolu pak schová v pokoji pod prostěradlem a zdržuje se převážně ve svém pokoji ve sklepě. Ke všemu zjistí, že se Hodges účastní pohřbu, a tak se ho rozhodne zabít.

Během ceremoniálu se Brady dostane do Hodgesova automobilu pomocí „Druhé věci“, což je přístroj, který z určité vzdálenosti dokáže odemknout auto. Odemkne Hodgesovo auto a pod sedadlo strčí krabici od bot s výbušninou.

Po skončení ceremoniálu se dá Hodges do řeči s Holly, od které se dozví, že teta se strýcem nemají Janey rádi, kvůli tomu, že zdělila veškerý majetek.

Do auta nasedá pouze Janey a Hodges jede v autě s Holly. To Brady netuší. Sleduje jen Hodgesovo auto, a když ho vidí odjíždět, vyťuká číslo a auto exploduje. Janey je mrtvá. V tu chvíli je Hodges v naprostém šoku a je si jist, že musí mercedesového vraha najít.

Nejprve se musí dostavit k výsledku, kde ale nepřizná, že je na stopě mercedesovému vrahovi, protože by z toho mohl mít potíže.

Následně se celé situace ujímá Bill Hodges, Jerome Robinson a Holly Gibneyová. Společně se vloupou do domu O. Trelawneyové, aby objasnili záhadu týkající se duchů. Schopnost manipulovat s programem v Oliviiině počítači si spojí s firmou Diskont Elektronix, jejichž vizitka leží na Oliviiině stole. V obchodě díky rozhovoru s pracovníky zjistí, že se jedná o Bradyho.

Společně se dostanou k němu domů, kde objeví jeho mrtvou matku. Nakonec se jim podaří dostat i do jeho tajného pokoje ve sklepě, kde po napjatém pátrání a odhleslovávání zjistí, co má Brady v plánu.

Brady mezitím objeví v novinách článek o popové kapele 'Round Here, která bude mít koncert v největší městském stadionu. Chce této příležitosti využít k tomu, aby mohl zabít co nejvíce lidí. Rozhodne se připravit rozbušku a zamaskovat ji tak, aby ji nikdo neodhalil. Připraví si veškeré potřebné věci, užije si poslední večer a přespí v motelu. Oholí si hlavu, pořídí si vozíček a spoustu věcí s kapelou 'Round here, aby působil jako hendikepovaný fanoušek. Na koncert se bez problému dostane i s bombou skrytou pod velikým tričkem. Na koncertě je i Jeromova malá sestra s matkou.

Všichni tři se vydají směrem ke stadionu, kde se odehrává koncert. Povede se jim propašovat dovnitř, zatím co Brady stále čeká na správnou chvíli k odpálení.

Jeromovi a Holly se povede vtrhnout mezi diváky a vyhnat Barbaru s matkou pryč. Společně bojují s Bradym, kterého nakonec Holly omráčí několika ranami pažbou pistole do spánku. Hodges zůstal v zákulisí, kvůli srdeční příhodě.

Nakonec se Hodges probudí v nemocnici a zjistí, že se jemu a jeho přátelům povedlo dopadnout mercedesového vraha. Společně se pak po nějakém čase Jerome, Holly a Hodges sejdou a vyprávějí si, co se změnilo. Mezitím se Brady Hartsfield probouzí z bezvědomí.

5.2 Charakteristika novely

5.2.1 Prostředí

Příběh je zasazen do prostředí amerického předměstí, kde autor popisuje různé čtvrti.

„Aspoň si to myslí, dokud si neuvědomí, že je na Lilac Drive v nóbl předměstské čtvrti Sugar Heights u jezera. ... Ale někdo se stará, aby byl trávník udržovaný, a vzhledem k jeho rozloze musí mít ten někdo sekačku mnohem větší, než je Hodgesův Lawn-Boy.

Kdo za tu údržbu platí? Nepochybně správce pozůstalosti po paní T. Nepochybně se válela v penězích. ¹⁴⁷

„Edgemont Avenue vypadá jako válečná zóna, jelikož se však nachází jižně od Lowbriaru, je to většinou aspoň bílá válečná zóna, zabydlená potomky venkovanů z Kentucky a Tennessee, kteří se sem přistěhovali po druhé světové válce za práci v továrnách. ¹⁴⁸

Zaměřuje se na místa, kde žijí hlavní hrdinové. Popisován je domov Williama Hodgese, kdy z textu vyplývá jeho samotářský styl života.

„Hodges se krmí těmi barevnými sračkami každý všední den odpoledne a sedí při tom v křesle s otcovou pistolí – tou, kterou nosil táta jako utahaný policajt – na stolku vedle sebe. ¹⁴⁹

„Vedle pohodlného křesla má Hodges dva malé plastové koše na odpadky, jeden na vratné láhve a plechovky, druhý na smetí. Do smetí putuje leták z Walmartu slibující ZÁVRATNÉ SLEVY, dále nabídka na pojištění pohřbu adresovaná NAŠEMU OBLÍBENÉMU SOUSEDŮVI, také oznámení, ... ¹⁵⁰

Brady Hartsfield žije v domě se svou matkou a má pro sebe vyhrazenou speciální místnost ve sklepě. Jedná se o pokoj, ve kterém skrývá svá tajemství. Je to prostor plný zaheslovaných počítačů, kam se jen tak někdo nedostane.

„Když se Brady vrátí do své prostorné sklepní dílny, pronese další slovo. Tentokrát je to chaos.

Na opačné straně řídicí místnosti je asi metr nad zemí dlouhá police. Na ní je seřazeno sedm otevřených laptopů s temnou obrazovkou. Stojí tam také křeslo na kolečkách, aby mohl rychle přejíždět od jednoho ke druhému. Když Brady pronese své kouzelné slůvko, všech sedm obrazovek ožije. Na každé se objeví číslo 20, pak 19, pak 18. Kdyby nechal odpočet doběhnout k nule, naskočí sebevražedný program, který by vydrhl harddisky do čista a přepsal je nesmyslnou hatmatilkou. ¹⁵¹

Kromě těchto dvou hlavních lokalit, na které se autor zaměřil, se v textu střídají různá místa a prostředí, kde se pohybují hlavní hrdinové a následně i postavy, které jsou sepyaty s dějem. Autor neposkytuje žádné obsáhlé popisy, jakoby předpokládal, že současná města se jedno druhému podobají. Dotýká se jen maličností, což sice

¹⁴⁷ KING, S.: Pan Mercedes, str. 80.

¹⁴⁸ Tamtéž, str. 185.

¹⁴⁹ Tamtéž, str. 22.

¹⁵⁰ Tamtéž, str. 23.

¹⁵¹ Tamtéž, str. 94.

vytváří dojem důvěrně znalosti, ale současně je na zkušenosti čtenáře, jak si místo představí.

5.2.2 Čas

Román se odehrává v současnosti, což je zdůrazněno zaměřením na moderní technologie. Retrospektiva se objevuje pouze formou vzpomínek, které dotvářejí finální obraz děje.

*„Napíchnutí televize je skvělé, ale je to také nelegální. Pokud ví, hacknutí dévéděček je taky ilegální. Nemluvě o hacknutí Redboxu a Netflixu. Všechny jeho nejlepší nápady jsou nelegální.“*¹⁵²

Čtenář je na počátku románu vhozen do rozeběhlého děje a pomocí střípků chronologicky běžících událostí si skládá celkový obraz. Střídají se dvě dějové linie, které se ve finále se propojí. Zajímavostí ale je, že dva hlavní hrdinové se během celého románu nepostaví tváří v tvář.

„Zastavili ho?“ zachraptí. Krk má vyschlý na kost. Pokusí se posadit. ...

„Zastavili,“ odpoví Pete. „Ta žena říká, že se jmenuje Holly Gibneyová, ale podle mě je ve skutečnosti Sheena, královna džungle. Ten chlap, pachatel...“

*„Bachatel,“ řekne Hodges. „Myslí na sebe jako na bachatele.“*¹⁵³

Soustředění se na několik drobností a vynechání celku značně zrychluje děj, který je u tohoto typu téměř detektivního románu tím nepodstatnějším.

5.3 Kermit William Hodges

5.3.1 Charakter osobnosti

Oproti ostatním románům se jedná o detektivní příběh, ve kterém je hlavním hrdinou detektiv Bill Hodges. Jeho postava navazuje na známé detektivy z minulosti – Dupin od E. A. Poea, Sherlock Holmes od A. C. Doylea nebo E. Poirot od A. Christie. Hodges, stejně jako detektivové, má svého společníka, který mu ve vyšetřování pomáhá. Kromě toho využívá skvělou sílu vlastní dedukce a čelí nadmíru silnému nepříteli.

*„Hodges a jeho dva mladší Watsonové stojí v Bradyho sklepním velině a dívají se na řadu nečinných počítačů.“*¹⁵⁴

¹⁵² KING, S.: Pan Mercedes, str. 95.

¹⁵³ Tamtéž, str. 362.

Kermit William Hodges, obecně nazýván jen Hodges či Bill, je detektivem ve výslužbě. Jedná se o postaršího osamělého a sklíčeného muže, který je deprimován tím, že musel odejít do důchodu. Žije stereotypní, nudný život, kdy posedává u televize a dráždí mysl představou sebevraždy, kterou nikdy nespáchá. Život bez práce pro něj ztrácí smysl. V příběhu vystupuje jako kladná postava.

„Při té myšlence Hodges znovu nepřítomně pohladí revolver. Je to model Victory. Starý, ale dobrý. Jeho vlastní pistole, když byl v aktivní službě, byl glock ráže .40. Koupil ho – od policistů v tomhle městě se čeká, že si svou služební zbraň odkoupí – a teď leží v sejfu v ložnici. Bezpečně v sejfu. Vysypal z něj náboje, uložil ho tam po slavnostním odchodu do penze a od té doby se na něj nepodíval. Neměl zájem.“¹⁵⁵

Ze stereotypní nudy ho vyburcuje dopis od masového vraha, údajného pana Mercedesa. Sám se pouští do vyšetřování případu a chová se jako pravý detektiv, používá logické uvažování, vyslyší svědky a snaží se pracovat tak, aby byl před pachatelem o krok napřed. Práce pro něj představuje smysl života.

S lidmi moc nekomunikuje, proto si připadá opuštěný. Když se dá do vyšetřování a potřebuje s lidmi komunikovat, tak s nimi umí dobře jednat. Dokáže komunikovat s ženami, mladšími osobami i zvláštními osobami jako je např. Holly, především díky jeho umu vcítit se do lidí.

Hodges si připadá opuštěný. Život se mu mění poté, co se zamiluje do Janelle Pattersonové. Janelle je mu motivací, a díky ní má dostatečné odhodlání k tomu se změnit.

„Rty se jí rozevrou, jako by chtěla ještě něco říct, ale on jí nedá šanci. Políbí ji dřív, než si stačí pomyslet, jak je to hloupé, jak lehkovážné, a užasne, když mu polibek oplátí a dokonce mu položí pravou ruku na zátylek, aby byl jejich kontakt pevnější.“¹⁵⁶

Statečně čelí těžkým životním událostem a dokáže pracovat se svými emocemi, aby mohl dokončit, co začal.

„Chce vystopovat pana Mercedesa sám a utkat se s ním. Zabít ho? Ne, to ne (pravděpodobně ne), ale zmlátit ho do bezvědomí by bylo skvělé. Kvůli Olivii. Kvůli Janey.“¹⁵⁷

Po úspěšném dopadení pachatele se vrací k normálnímu životu. Je z něj sympatický muž, který si splnil sen a začíná pracovat.

¹⁵⁴ Tamtéž, str. 330.

¹⁵⁵ KING, S.: Pan Mercedes, str. 19.

¹⁵⁶ Tamtéž, str. 162.

¹⁵⁷ Tamtéž, str. 275.

„No,“ usmívá se Hodges, „nabídlí mi práci u bezpečnostní agentury Bdělá stráž, co vy na to?“

Holly sepne ruce a začne na piknikové lavici nadsakovat jako dítě.

„Vezmeš to?“

„Nemůžu,“ řekne Hodges.

„...Moje sny, že dostanu licenci soukromého vyšetřovatele, jsou kaput. Ale jeden ručitel kaucí, kterého znám už pár let, mi nabídl částečný úvazek na hledání uprchlíků, bez pojištění. A můžu to dělat i z domu, na počítači.“¹⁵⁸

5.3.2 Psychologický vývoj a motivace

V příběhu Hodgese je několik životních zvrátů, které mají na jeho psychiku velký vliv. Prvním z nich je odchod do důchodu, kdy se z něj stává „det. – v. v.“ (detektiv ve výslužbě). Příběh zde začíná a čtenář sleduje Billa jako člověka v hluboké depresi, který nemá vůli žít a plánuje skoncovat s životem.

„Několikrát si ji vsunul mezi rty, jen aby zjistil, jaké to je, mít nabitou pistolí položenou na jazyku a namířenou na patro. Usoudil, že si na to zvyká.

Kdybych uměl úspěšně pít, mohl bych to odložit, myslí si. Mohl bych to odložit aspoň o rok. A kdybych to mohl odložit o dva, to nutkání by třeba pominulo.“¹⁵⁹

Druhým zvratem je dopis, který ho motivuje a ujišťuje ho, že život má smysl. Pouští se s vervou do vyšetřování a začíná si znovu připadat jako profesionální detektiv.

„Pan Mercedes chce, aby spáchal sebevraždu. Hodgese napadne, co by si asi pomyslel, kdyby věděl, že konkrétně tomuhle bývalému Rytíři Odznaku a Pistole místo toho poskytl důvod žít. Aspoň nějakou dobu.“¹⁶⁰

Mění se způsob smýšlení a automaticky se mu vrací staré, které využíval jako detektiv. Začíná se seznamovat s novými lidmi, dokonce se i zamiluje. Ovlivní ho i setkání s jeho následnou milenkou. Jeho myšlení je tak uvolněnější, navrací se logika a věci dávají smysl, a tak je o něco klidnější.

Posledním velkým zvratem je smrt Janey, která ho zdánlivě nezasáhne tak hluboce, jak by mohla. Hodges je v silném proudu vyšetřování, potlačuje emoce a tváří se nedobytně. Vnitřně je však rozpolcený a nešťastný ze ztráty blízké osoby.

¹⁵⁸ KING, S.: Pan Mercedes, str. 373.

¹⁵⁹ Tamtéž, str. 22.

¹⁶⁰ Tamtéž, str. 33.

„Je tu výtah, ale Hodges jde raději po schodech. Sejde na první podestu, tam se opře o stěnu, zavře oči a několikrát se pořádně, rozřeseně nadechne. Přicházejí slzy. Rukávem si je utře.“¹⁶¹

V psychické vyrovnanosti ho udržují jeho přátelé Jerome a Holly, se kterými zůstává v kontaktu, a kteří mu po celou dobu pomáhají řešit případ mercedesového vraha.

„Hodges pozorně poslouchá všechno, co mu Jerome hlásí. Potěší ho, jak Jerome chválí Holly (a doufá, že i Holly bude mít radost, pokud poslouchá), ale trpce ho zklame, že nemají žádné vodítko na počítačového maníka, který pracoval na Olivině stroji. Jerome si myslí, že je to určitě tím, že Janey jeho vizitku vyhodila.

... Požádá Jeroma, aby mu dal Holly.“¹⁶²

Po dopadení mercedesového vraha je Hodges spokojený a má pocit, že jeho život nabral správný směr. Truchlí sice nad ztrátou Janey, ale už pro sebe vidí lepší budoucnost.

„Hodges myslí na to, jak Janey nosila jeho klobouk. Jak si ho vždycky pošoupla do správného úhlu. „Tak napijeme se toho šampaňského nebo ne?“

Jerome drží kalíšky, zatímco Holly nalévá. Pozvednou je k přípitku.

„Na nás,“ řekne Hodges.

Oba to opakují po něm. A napijí se.“¹⁶³

5.4 Brady Hartsfield

5.4.1 Charakter osobnosti

Brady Hartsfield je mladý samotář, jehož osobnost působí velmi rozpolceně a nešťastně. Žije v domě se svou matkou alkoholičkou Deborah Hartsfieldovou. Vykonává dvě povolání, aby se o ni a o sebe dokázal postarat.

„Ať se o to postará sama, pomyslí si Brady, ale ona to neudělá. Udělá to on. Bude muset. Stejně jako se stará o všechno ostatní.“¹⁶⁴

Brady je nadmíru inteligentní člověk, který svou genialitu využívá především v oblasti moderních technologií. Prostřednictvím technologií škodí ostatním, což mu způsobuje radost.

¹⁶¹ KING, S.: Pan Mercedes, str. 262.

¹⁶² Tamtéž, str. 269.

¹⁶³ Tamtéž, str. 374.

¹⁶⁴ Tamtéž, str. 91.

„První věc bylo upravené dálkové ovládání s mikročipem coby mozkiem a balíčkem baterií pro zvětšení dosahu... i když i pak byl dosah dost krátký.“¹⁶⁵

„Druhá věc byla jediná ze všech jeho vynálezů, ze které se skutečně vyklubal stroj na peníze. Sice nijak velké, ale jak každý ví, peníze nejsou všechno.

...Kdybych byl v Afghánistánu, pomyslí si, a měl na hlavě hadr a na sobě ten legrační hábit, mohl bych udělat slušnou kariéru s vyhazováním vojenských aut do vzduchu.“¹⁶⁶

Jeho zevnějšek působí vstřícně a zdá se být chápající. Je velmi komunikativní, nenápadný a sympatický. Vnitřně je plný nenávisti vůči svému okolí. Je zaslepen zlobou, agresí a ublížeností, kterou ventiluje prostřednictvím vražd, kde po sobě nezanechává žádné stopy.

„Brady na to neodpoví, protože cokoli řekne, by mohlo být špatně. Anthony „Tones“ Frobisher nesmí vědět, že ho Brady nenávidí. Přímo se mu kurva hnusí. Brady nenávidí každého, včetně své opilé matky, ale je to jako v té staré countryové písničce: zrovna teď to nikdo nesmí vědět.“¹⁶⁷

Brady podnítl detektiva Hodgese, aby ho našel, protože jeho případ vyšetřoval. Brady ví, že se z Hodgese stal unavený důchodce, který upadl do svých stereotypů a působí jako alkoholik bez zájmu o svět. Zdá se, že pro Bradyho bude snadné přinutit Hodgese k sebevraždě, ale plán se mu vymkne z rukou.

„Detektiv jde domů a zjistí, že bez své Pistole a Odznaku nemá jeho život smysl. Čemuž rozumím. Když se nad tím zamyslíte, co je smutnějšího než Starý Penzionovaný Rytíř? Každopádně se ten Detektiv nakonec zastřelí (Služebním Revolverem). Vyhledal jsem si to na internetu a zjistil, že něco takového není vymyšlené. Opravdu se to děje! Mezi policisty v důchodu je mimořádně vysoký počet sebevražd!!“¹⁶⁸

Brady si ve svém velíně připadá jako bůh. Pokud se něco nepodaří, jak si plánoval, propadá panice, agresí.

„MUSÍŠ PŘIJÍT SÁM GY DEBILE. Donald Davis tenhle zločin nesbáchal. Opakuju, DONALD DAVIUS TO NEBYL. Jestli lidem řekneš, že to udělal on, zabiju tě, i kdyt to ani zabití nebude protože seš stejně vypatlanec.

Podepsán,

SKUTEČNÝ Mercedesový vrah

PS: Tvoje máti byla kurva nechala se mrdat do zadku a lízala zmrdky z pangejtu.“¹⁶⁹

¹⁶⁵ KING, S.: Pan Mercedes, str. 95.

¹⁶⁶ Tamtéž, str. 96.

¹⁶⁷ Tamtéž, str. 46.

¹⁶⁸ Tamtéž, str. 28.

Bradyho snaha co nejvíce detektiva ranit a ublížit mu, vede k nepřímému zabítí vlastní matky. Nelituje toho, nesnaží se jí pomoci. Dotklo se ho, že se mu hrabala v jeho věcech.

„Rozrazí dveře kuchyňské lednice a uvnitř, na horní polici, leží sáček s otráveným masem. Jenže půlka je ho pryč.

Hloupě na to civí a myslí si: Nikdy se do miniledničky v garáži nedívá. Nikdy. Je to přece moje.“¹⁷⁰

„Ústa se jí široce rozevrou a vykrknou zvratky. Přistanou jí na klíně, kde to mokře šplíchne, a, pane bože, z půlky je to krev.

Vzpomene si, kolikrát si přál, aby byla mrtvá. Ale nikdy nechtěl, aby to bylo takhle. Nikdy, pomyslí si.“¹⁷¹

Bradymu nevádí zabíjení. Sám byl jako dítě svědkem bratrovraždy. To mu dává určitou zvrhlou představu, že vraždou se vypořádá s každým, kdo mu vadí. To, že nebyl chycen, mu dává pocit vlastní síly, dokonalosti.

„Místo psa těch negrů se mu podařilo zabít vlastní matku. To bylo zlé. Ted' se mu podařilo zabít někoho jiného místo toho policajta, a to je horší. Nejspíš to byla ta blond'atá mrcha. Blond'atá mrcha, která měla na hlavě poldův klobouk z nějakého úchylného důvodu, který by pochopila jenom jiná blondýna.“¹⁷²

Od dětství trpí bolestmi hlavy, které matka konejšila objetím. To však přerostlo v patologický sexuální vztah. Po její smrti a vnitřní rozpolcenosti si uvědomuje, že už nemá co ztratit.

„Taky se mu líbí tma, a to je dobře, protože brzy jí bude mít vrchovatě. Rád by věřil, že se uskuteční něžné shledání matky s dítětem – možná typu matky s milencem -, ale v hloubi duše to vidí jinak. Může si na to hrát, ale... ne.“¹⁷³

5.4.2 Psychologický vývoj a motivace

Brady Hartsfield je komplikovaná osobnost. Autor zachycuje především jeho myšlenky plné nenávisti a zoufalství.

¹⁶⁹ KING, S.: Pan Mercedes, str. 177.

¹⁷⁰ Tamtéž, str. 198.

¹⁷¹ Tamtéž, str. 199.

¹⁷² Tamtéž, str. 256.

¹⁷³ Tamtéž, str. 280.

Bradyho nenávistné myšlenky mají počátek už v dětství, kdy byl svědkem a účastníkem vraždy svého bratra. Jedná se o první a zásadní psychický zvrat v jeho životě. Tuto událost si s sebou nese celý svůj život.

„Frankie měl zlomený vaz, dokonce i Brady to poznal, protože byl vzadu celý rozmačkaný, ale pořád žil. Drobně chroptěl. ... Brady se rozbrečel. Jeho matka taky brečela.

„Co budeme dělat?“ ptal se Brady. „Co budeme dělat, mami?“

„Jdi nahoru a přines mi z pohovky polštář.“

... Deborah Ann ho vzala a přitiskla ho Frankiemu na obličej. Netrvalo to dlouho. “¹⁷⁴

Brady je psychicky narušená osobnost. Což je podloženo několika fakty - občas slýchá svého mrtvého bratříčka Frankieho, trpí migrénou, nemá zájem o ženy, protože jeho sexualita je narušena vztahem s matkou.

„V hlavě mu duní. Pomyslí si: Frankie. Můj bratr, který měl umřít, když se dusil tím kusem jablka. Život by byl mnohem jednodušší, kdyby se věci děly takhle.“¹⁷⁵

„Prašťí pěstí do dlaně a cítí ve spáncích tupé škrubání, které je předzvěstí bolesti hlavy, migrény, kvůli níž určitě nedokáže usnout půlku noci. Aspirin na tyhle bolesti vůbec nezabírá, když přijdou.“¹⁷⁶

„Položí mu dlaň na zátylek, špičkami prstů mu prohrábne vlasy a jemu přeběhne mráz po zádech až do beder. Špičkou jazyka se dotkne jeho horního rtu, jen letmo, hned je to pryč, pak se odtáhne a upře na něj filmový pohled rozšířených očí.“¹⁷⁷

Další zásadní zvrat nastává v době, kdy najede do lidí u obchodního centra mercedesem, který ukradl paní Trelawneyové. Z dopisu, který následně píše Hodgesovi, vyplývá, že ho celá událost velice uspokojila, ale nezopakoval by ji.

„... jedním z Bradyho zákazníků – byla i zesnulá Olivia Trelawneyová. Byl u ní na výjezdu dvakrát poté, co s ní začal konverzovat pod Debiiným modrým deštníkem, a bylo to fakt vzrušo. Vidět, o kolik zhubla. Vidět, jak se jí začaly třást ruce. Taky když měl přístup k jejímu počítači, otevřely se mu ohromné možnosti.“¹⁷⁸

Využije psychického nátlaku na otřesenou paní Trelawneyovou, která následně spáchá sebevraždu. S Hodgesem chce hrát podobnou hru, ale ten se po něm rozhodne začít pátrat. Brady se teda rozhodne zabít ho sám.

¹⁷⁴ KING, S.: Pan Mercedes, str. 222–223.

¹⁷⁵ Tamtéž, str. 135.

¹⁷⁶ Tamtéž, str. 132.

¹⁷⁷ Tamtéž, str. 93.

¹⁷⁸ Tamtéž, str. 144.

Celou situaci vnímá jako hru. Závažnost situace začne brát v potaz teprve až poté, co se mu nešťastnou náhodou zabije matka. Po tomto incidentu Brady znejistí. Začíná jednat impulzivně a jeho hra se začíná obracet proti němu. Protože touží po slávě a obdivu, rozhodne se celou situaci skončit, protože věří, že už na ničem nezáleží.

„Koneckonců tentokrát ani nebude muset utíkat, takže půlku bitvy má vyhranou. I když se poldové dovtípí a pokusí se ho chytit, chodba bude přečpaná návštěvníky koncertu a jeho skóre bude mnohem vyšší než osm.

Když odejít, tak s pořádnou ránou, pomyslí si Brady. Odejdu s pořádnou ránou a naserte si, detektive Hodgesi. Naserte si a nazdar.“¹⁷⁹

Vymyslí zdánlivě geniální plán s invalidním vozíkem a výbušninami, kdy má možnost zabít stovky dalších lidí. Nepřemýšlí o tom, co se komu stane, lidé jsou jen kusy, trofeje. Je hnán ctižádostí, která pramení z pocitů vlastní nedostatečnosti, šedivým životem nenápadného zaměstnance počítačové firmy.

5.5 Základní prvky napětí, tajemno a mystično

Román se od základu liší od klasického hororu svou formou – jedná se o detektivní příběh.

V detektivním příběhu se dějí zločiny a detektiv se snaží se zdůvodněním svých činů pachatele dostihnout. Čtenář pachatele zná. Od počátku o něm ví a sleduje ho i jeho činy. Zná důvody, které ho vedou na cestu vražd.

Tajemnými prvky jsou v románu pasáže, kdy autor popisuje schopnost manipulace s lidmi prostřednictvím internetu, kterou lze člověka donutit až k sebevraždě.

„Vy také pravděpodobně cítíte vinu a výčitky a mně je to líto, zvlášť proto, že velmi brzy zjistíte, jak zlí dokážou lidé být. V televizních zprávách a novinách se bude mluvit o tom, že vaše nedbalost umožnila můj strašný čin. Vaši přátelé s vámi přestanou mluvit. Půjde po vás policie.“¹⁸⁰

Děj se stupňuje a s každou kapitolou blížící se ke konci, se zvětšuje napětí. Jednotlivé kapitoly jsou kratší a děj se rychle střídá. Dějová linie působí akčněji a čtenáře táhne dál zvědavost.

Strach vzbuzuje především reálnost a aktuálnost, kterou text působí. Jedná se především o případ Bradyho teroristického útoku a jeho několika zmínek o teroristických útocích. Autor tím určitým způsobem reaguje na hrozby současného

¹⁷⁹ KING, S.: Pan Mercedes, str. 286.

¹⁸⁰ Tamtéž, str. 104.

světa.

„Žena z ostrahy ukáže na fotku. „Kdo to je, zlato?“

„Můj chlapeček,“ řekne Brady se statečným úsměvem. „Zahynul loni při autonehodě. Já tam byl taky, a dopadl jsem takhle...“ Ukáže na křeslo.

...Žena toho má nad hlavu, ale přece jen projeví soucit, pohled jí změkne.“¹⁸¹

„Trychtýřovitý tvar bude explozi umocňovat. Umí si představit, jak balíčky přilepené pod sedákem chrlí ložiskové kuličky do všech stran. Napadne ho, že pokud bude mít štěstí, dostane kromě půlky publika i kapelu.“¹⁸²

Napětí dokresluje autor i zvláštním a smutným životním osudem Bradyho Hartsfielda. Čtenář ho lituje, ale zároveň ho odsuzuje za to, co dělá.

„Někdy – často – Brady nenáviděl celý zasraný zkurvený svět. Kdyby existoval bůh, jak v neděli tvrdili ti chlapíci v televizi, copak by si nevzal Frankieho do nebe, aby se jeho matka mohla vrátit do práce na plný úvazek a oni by nemuseli nakonec na ulici? Nakonec Frankie umřel. Stalo se to rychle. Svým způsobem to bylo jako přejet ty lidi u Městského centra. Žádné velké rozmyšlení, jenom hrozivá realita, že něco se musí udělat.“¹⁸³

Dalším prvkem je i hmatatelné zlo, u kterého víme, proč je. Zdá se všeobecně „dokonalé“ a zdánlivě nezastavitelné. Zlo odhalí zdánlivý outsider (důchodce, skoro alkoholik, stařec, co neumí pracovat s počítači a svět moderní techniky ho míjí).

Cílem díla je poukázat na hrozby dnešní doby, které se pojí s internetem. Jedná se o nebezpečí neznámého – něčeho, čemu nemůžeme čelit přímo.

5.5.1 Reálné prvky

Stejně jako v předchozích románech, tak i zde autor využívá realistických popisů. Popisuje především americké předměstí ze současnosti.

„Sejdou z kopce k malému nákupnímu centru u křižovatky Harper Road a Hanover Street a Odell na vodítku volně řape mezi nimi. Dvě míle od nich jsou vidět budovy uprostřed města, Městské centrum a Středisko středozápadní kultury a umění, které vévodí skupině mrakodrapů. Středisko nepatří k těm lepším kreacím I. M. Pei, aspoň podle Hodgesova mínění.“¹⁸⁴

¹⁸¹ KING, S.: Pan Mercedes, str. 334.

¹⁸² Tamtéž, str. 335.

¹⁸³ Tamtéž, str. 221.

¹⁸⁴ KING, S.: Pan Mercedes, str. 118.

Realnost spočívá i v nebezpečí zneužití internetu. Jedná se o všudypřítomné nebezpečí, které hrozí každému, kdykoliv a všude. Autor poukazuje na to, jak snadné je manipulovat s lidmi.

V díle se objevují aspekty současné společnosti, jako například elektronické vymoženosti, moderními auta, bydlení, atd. Autor zpracovává i současnou podobu koncertů na stadionech, které ukazují na potřebu masové zábavy.

„Řetězec s elektronikou Circuit City to zabalil a s Best Buy je to nahnuté,“ říká Frobisher učitelským hlasem. „S Diskontem Electronix je to taky nahnuté, a s několika dalšími firmami, které melou z posledního díky počítačové revoluci.“¹⁸⁵

Realisticky působí i celý průběh vyšetřování detektiva Hodgese, který působí velmi lidsky. Cítí se bezradný, potřebuje pomoc (Jeremy, Holly), zamiluje se. Ukazují se zde i jeho emoce. Není „superdetektiv“, ale má lidské slabosti.

5.5.2 Fiktivní prvky

Mezi fiktivní prvky patří Bradyho „tajný“ pokoj, který má ve sklepě. Nachází se zde spousta geniálních moderních technologií, které lze ovládat pouze prostřednictvím hlasu, případně gest.

„Zkoušel apokalypsu a Armagedon, což byla podle jeho názoru mnohem lepší hesla, která jen zvonila definitivností, ale program pro rozeznávání slov s nimi měl potíže, a to poslední, oč stál, by bylo obnovování všech souborů kvůli pitomé chybě.“

... Brady se považuje jak za tvůrce, tak za ničitele, ale ví, že dosud se mu nepodařilo vytvořit nic, po čem by celý svět zahorel, a pronásleduje ho možnost, že to nikdy nedokáže. Že jeho tvůrčí schopnosti jsou nanejvýš druhořadé.“¹⁸⁶

V Bradyho případě lze pochybovat o jeho naprosté genialitě, kdy se mu podaří donutit člověka k sebevraždě, spáchat závažný trestný čin a aniž by ho to jakkoliv rozhodilo – unikne a není lapen. Povede se mu dokonce propašovat výbušninu na stadion a málem se mu povede spáchat atentát.

Fiktivní je i vražda malého Frankieho. Dítě, které po pádu žilo, zabije vlastní matka a všechno projde jako by se nic nestalo. Brady je touto událostí otřesen a je pronásledován příšernými migrénami, které nikdo neléčí. Za normálních okolností by měl svého psychiatra, který by mu pomohl tlumit agresi vedenou k uspokojení

¹⁸⁵ Tamtéž, str. 46.

¹⁸⁶ Tamtéž, str. 94.

ctížadosti. Místo toho má Brady s vlastní matkou podivný vztah, kdy se jako dospělý muž nechává zneužívat matkou.

Bradyho matka si náhodou udělá oběd z otráveného masa, které má Brady v lednici, do které nikdy nechodí. Jde jen o těžko uvěřitelnou náhodu.

„Víš také, jak se to stalo. Včera byla hodná, zůstala střízlivá dost dlouho, aby jim připravila dobrou večeři, takže si to dneska vynahradila. Nalila se, pak si řekla, že by měla něco malého sníst, aby se chlast vsákl, než její chlapeček přijde domů. Ve spíži ani lednici nenašla nic, co by ji zaujalo. Aha, ale co ta minilednice v garáži? Nealko ji nezajímalo, ale třeba tam bude něco malého k snědku. Jenže to, co našla, bylo ještě lepší, sáček plný pěkného čerstvého mletého masa.“¹⁸⁷

Příběh Hodgese a Janey působí post prvoplánově, jako by byl spíše dodán pro čtenáře. Autor nechá romantickou aféru zaniknout a zabije Janey. Její smrt působí jako motivace pro Hodgese.

5.5.3 Psychologické prvky

Psychologické prvky vysvětlují formování postav, jejich motivy, způsob myšlení a cíle.

Srovnáním psychologických prvků Hartsfielda a Hodgese bychom zjistili, že se v určitých věcech shodují. Oba jsou opuštění, oba se dokáží zabrat do práce takovým způsobem, že „jdou přes mrtvoly“. Stejně tak oba dva mají svého démona.

Brady Hartsfield je ovlivněn vzpomínkami z dětství, které formovaly jeho pohled na svět. Už od dětství na něj má vliv matka, která ho i jako dospělého zneužívá.

Vraždění ho baví, činí mu potěšení. Připadá si více jako chlap. Když se zabere do práce, nepocítuje migrény. Ve chvílích, kdy se na práci tolik nesoustředí či mu něco nejde, ho přepadají bolesti hlavy.

„Vyjde do svého pokoje a lehne si v prádle na postel. Hlava mu znovu třesí, paže se třesou (jako by požil strychnin on). Bude tam ležet v mučivých bolestech až do rána, ledaže...“

Vstane a vrátí se chodbou. Stojí před matčinými otevřenými dveřmi skoro čtyři minuty, pak to vzdá a vejde dovnitř. Vleze si do postele k ní a bolest hlavy začne skoro okamžitě ustupovat.

... „Dovol, abych to pro tebe udělala.“

¹⁸⁷ KING, S.: Pan Mercedes, str. 200.

Brady zavře oči. Pach chlastu v jejím dechu je velmi silný. Nevadí mu to, i když jindy ho nenávidí. „Tak jo.“

Postará se o něj rychle a odborně. Netrvá to dlouho. To nikdy.“¹⁸⁸

Uspokojení nachází v pocitu moci. Daří se mu zdokonalit zabíjení, kdy nejprve najede mercedesem do lidí a následně se mu prostřednictvím počítače povede přesvědčit nevinnou oběť, aby se zabila sama. Případá si jako bůh.

Hodges je také názornou ukázkou workoholika, pro kterého je smyslem života práce, bez ní upadá do stereotypu. Když pracuje, tak se silným zápalem.

Žije s pocitem zbytečnosti, jelikož už je starší, žije sám a nerozumí modernímu světu. Pocitu zbytečnosti začne čelit díky příležitosti případu. Sám se následně začne zdokonalovat. Začne se socializovat, najde si přítelkyni, změní vzhled.

„Když po milování odešel do koupelny (ona zatím ležela schoulená uprostřed postele a podřimovala), stoupl si na její váhu a potěšilo ho, když uviděl, že je o dvě kila lehčí, než když se vážil naposledy. Aspoň nějaký začátek.“¹⁸⁹

5.5.4 Paranormální prvky

Pan Mercedes je jeden z mála románů, kde se nevyskytují paranormální prvky. Jako paranormální mohou působit hlasy a „duchové“, které slyší paní Trelawneyová před svou smrtí. Ve finále je vše vysvětleno. Za vším stojí Brady Hartsfield a jeho umění pracovat s počítači.

„Ani tak by nespáchala sebevraždu, nebýt těch duchů.“

Hodges se otočí. Janey Pattersonová vedle něj vytřeští oči.

„Jakých duchů, paní Whartonová?“

„Jeden byl to dítě,“ řekne. „To ubožátko, které bylo zabito se všemi těmi ostatními lidmi. Livvy ho slyšela v noci plakat. Říkala, že se to dítě jmenovalo Patricia.“

... „A někdy i tu matku. Prý ji ta matka obviňovala.“

Vzhlédne k nim, shrbená na kolečkovém křesle.

„Prý stále křičely ‚Proč jsi mi dovolila zavraždit moje dítě?‘ kvůli tomu se Livvy zabila.“¹⁹⁰

Paranormálně mohou působit i Bradyho vidiny, které jsou způsobeny jeho psychickou rozpolceností a pravděpodobně i nespavostí.

¹⁸⁸ KING, S.: Pan Mercedes, str. 141–142.

¹⁸⁹ Tamtéž, str. 166.

¹⁹⁰ KING, S.: Pan Mercedes, str. 159.

5.6 Pojetí dobra a zla

Stejně jako v předchozích dílech, tak i zde postavy ke svým činům dospějí, prostřednictvím událostí, které je ovlivní. Jako by autor říkal starou pravdu, že dobro a zlo lze rozeznat podle výsledků, činů. Na první pohled nelze poznat, kdo je kdo.

Brady Hartsfield je vychytralý chlapec, který v podstatě žije sám s matkou a začíná nenávidět svět. Zárodky myšlenek zla se s ním táhnou už od jeho dětství, kdy byl matkou vyzdvihován a byl svědkem vraždy svého mladšího bratra.

„Objala ho a políbila, a on se vrtěl a tiskl se k ní co nejtěsněji. Bylo příjemné se tak vrtět. Bolest hlavy polevovala. Usnuli spolu a druhý den byli jen oni dva a život byl lepší. Deborah Ann dostala zpátky svoje staré zaměstnání, ale žádní další nápadníci už nebyli. Říkala, že Brady je jediný přítel, o kterého teď stojí.“¹⁹¹

Události z dětství se s ním přenáší i do současnosti. Pozoruje lidi a hledá jejich slabiny, které využívá ve snaze uškodit, případně je zabít pro vlastní potěšení. Na veřejnosti působí přátelsky, aby nevzbudil podezření a zapadl do společnosti. Tváří se i komunikuje naprosto normálně a přitom veškerou nenávist skrývá.

„Maně ho napadne, co by řekla, kdyby jí pověděl Freddi, já jsem Mercedesový vrah. Nebo kdyby řekl Freddi, ve skříni ve sklepě mám čtyři kila podomácku vyrobené plastické výbušniny.“¹⁹²

Každý zločin ho na určitou dobu nabudí, proto zůstává nenápadný a nepadá v podezření. Během dospívání v něm narůstá egoismus, pocit moci, pocit někoho, kdo tahá za nitky a to podporuje vraždami. Je od počátku vnímán jako záporná postava.

Nakonec se pokusí zabít sám sebe s tím, že předpokládá, že zabije i Hodgese, o kterého tak usiloval. Celá událost je neúspěšná a on se nakonec probouzí z bezvědomí. Brady tedy ještě neskončil a závěr je s otazníkem.

„Vzpomene si na koncert ‚Round Here ve čtvrtek večer v MACu a sebevražednou vestu, a představuje si, že dodá Příští týden nebudu mít chřipku, budu prostě mrtvý. Típne telefon, hodí ho na sedadlo vedle Druhé věci a rozchechtá se. Ve vedlejších pruhu vidí nějakou ženu, celou vyparáděnou do práce. Zírá na něj. Brady, který se chechtá tak hrozně, až mu slzy proudí po tvářích a z nosu mu teče nudle, na ni vystrčí prostředník.“¹⁹³

¹⁹¹ Tamtéž, str. 224.

¹⁹² Tamtéž, str. 45.

¹⁹³ KING, S.: Pan Mercedes, str. 228.

Nejde o to s Bradym soucítit, spíše pochopit patologii jeho myšlení. Pochopit, že zlo plodí zase jen zlo. Jeden zločin vyvolá další. Zlo je napájeno strachem a samo se nezastaví. Musí být zastaveno.

William Kermit Hodges v románu vyniká jako kladný hrdina. V kontrastu s Bradym je znatelný souboj mezi dobrem a zlem, kdy dobro zvítězí.

Detektiv je spíše „antihrdina“. Je starý, znužený, bez smyslu života a cíle. Nenechá se Bradym zmanipulovat. Zmobilizuje se a začne se mu dařit, což se projevuje formou milostného příběhu i úspěchu v pátrání. Sílí přátelství, např. Jeremy a Holly. Zlo může být zastaveno a může ho překonat každý.

„Pamatuj, že jsi jenom záloha, řekl Hodges chlapci, než je Gallison odvedl pryč, ale Jerome nepřisvědčil. Kdo ví, jestli ho vůbec slyšel.

Hodges každopádně udělal všechno, co mohl. Zbývá už jenom sedět, bojovat s bolestí, snažit se popadnout dech a čekat na výbuch, o němž se modlí, aby nepřišel.“¹⁹⁴

Oba hrdinové se posouvají, ale každý roste svým směrem. Od počátku jsou karty rozdány. Je jasné, kdo je zlo a kdo dobro. Touto jednoznačností i zakončením připomíná příběh pohádky pro dospělé.

6. Porovnání

Z pokusu o rozbor tří románů, které byly vybrány jako průřez Kingovou tvorbou, lze zaznamenat některé změny a posuny ve tvůrčí práci:

6.1 Prostředí

Celá tvorba Kinga je situována do současnosti. Obvykle se odehrává v prostředí středně velkého města, spíše v předměstské části. King toto prostředí důvěrně zná, proto otáčí jen několik slov, aby ho výstižně charakterizoval. Obvykle střídá 2 místa.

Postupně ubývá charakteristiky prostředí, protože King jednoznačně nepatří k autorům, kteří by se věnovali podrobnějším popisům. Tím dociluje dějovosti, akčnosti.

Pokud ovšem konkrétní prostředí souvisí s hrdinou, např. dokumentace jeho anomálii (dům, kde bydlí Carrie s matkou, Bradyho sklepní velín), nepopisuje celek, ale soustřeďuje se na detaily, které toto prostředí dostatečně charakterizují.

¹⁹⁴ Tamtéž, str. 351.

6.2 Čas

Jedinou změnou je počet úhlů pohledu na situaci. Všechny příběhy Kinga jsou zasazeny do současnosti. Děj probíhá chronologicky s jistou mírou retrospektivy, která objasňuje pohnutky k činům. U Carrie se děj odehrává v minulosti - rekapitulace, co se stalo, ale příběh je chronologický. V Zelené míli se čtenář nachází v současnosti a prostřednictvím hlavního hrdiny prožívá minulost. U Pana Mercedesa se celý děj odehrává v současnosti s tím, že se hrdinové ohlíží do minulosti.

Stejná zůstává forma mozaiky a také schopnost podat jeden příběh z několika pohledů. U Carrie to bylo velké množství úhlů pohledu, jelikož byl text doplněn o výstřižky z novin a rozhovory. V Zelené míli jsou to dva úhly pohledu jedné osoby a u Pana Mercedesa jsou to dva úhly pohledu odlišných lidí. Právě dva úhly pohledu umožňují prohlédnout si situaci pokaždé jinak.

6.3 Hlavní postava

King se ve svých románech nijak podstatně nezabývá vzhledem postav. Ten popisuje jen tak mezi řečí. V případě Carrie se vzhledu věnoval, ale kvůli charakteru hrdiny – sebepodceňování, nespokojenost.

V žádném z románů nevyužívá stejné rysy postav. Každá jeho postava je naprosto originální a pokaždé se v něčem liší.

Carrie i John mají mimořádné schopnosti, které se naučí používat. Jimi se vymykají běžné populaci. Jejich schopnost je vyděluje ze společnosti, dokonce je příčinou jejich smrti.

Brady sice nemá žádné vyšší vzdělání, je samouk se zájmem o počítačové technologie. Kdyby svůj zájem využil ve prospěch firmy, zřejmě by mu to přineslo zvýhodnění a prestiž. On svůj talent ale zaměří na hledání cesty, jak lidi zabíjet a jak s nimi manipulovat. Čeká publicitu, zájem nebo alespoň strach.

Z mimořádných schopností (telekineze, léčení) se King dostává na běžné lidské vlastnosti a jejich zneužití. Tím romány dostávají vyšší míru věrohodnosti.

Od začátku tvorby se zvětšuje množství ústředních hrdinů. U Carrie byla pouze jedna hlavní hrdinka. V Zelené míli je to Paul Edgecombe a částečně i John Coffey. V Panu Mercedesovi je to pak Hodges i Brady.

Posunem v jeho tvorbě je stále větší zájem o myšlení hlavních postav. Z počátku tvorby (Carrie) jednání hrdinek schová za víry a nadpřirozené schopnosti, ale během

let, kdy nasbírání zkušeností, se jeho postavy rozvíjí a ukazuje čtenáři přístup ke světu a tím i myšlení svých hrdinů.

King má skvělou schopnost velmi realisticky zachytit charakter osobnosti a její chování. Ve srovnání těchto děl lze zaznamenat, že dokonale zachycuje záporné vlastnosti, neštěstí a strasti hrdinů obecně.

6.4 Prvky napětí, tajemna a mystična

V oblasti tajemna a napětí dochází k určitému posunu. Z počátku své tvorby využíval nejrůznější monstra a krvavé scény hororovým způsobem, aby čtenáře vyděsil. V současnosti využívá prvky, které sice nejsou o nic hrůznější, ale pracuje civilněji, střídavěji.

Posun je v menším využití fiktivních prvků, které jsou nahrazeny diskutovatelnou skutečností. Nutí čtenáře k zamyšlení a využívá citovosti, aby čtenáře zapojil do příběhu.

6.4.1 Reálné prvky

Prvky dávající jeho dílům realistický nádech se mění s dobou. Do svých románů vkládá dobové prvky. U Carrie bychom například nenašli moderní technologie, které jsou jako běžné popsány v románu Pan Mercedes. Posun v reálných prvcích je dán dobou, do které je román zasazen.

Využití popisů těchto detailů dodává textu věrohodnost, pravdivost. V samotné tvorbě se využití těchto prvků nemění.

Jelikož jde o věci známé, stačí k jejich zachycení jen pár slov. Stejně je to s oblečením, obchody. Realie jsou zachyceny věcně, stručně.

6.4.2 Fiktivní prvky

Fiktivní prvky jsou využity ve všech Kingových dílech. Posun je v jejich uvěřitelnosti.

Míra využití fiktivních prvků klesá. Původně se King zaměřil na mimořádné vlastnosti, o kterých se v dané době dost spekovalo. King domýšlí jejich zneužití. Způsob, kterým ale danou schopnost popisuje, je uvěřitelný. Jako by rozehrával známou hru „Co by bylo, kdyby...“ dokonalejším způsobem. Vždy si jako hlavní téma vybírá takovou skutečnost, která patří k těm obecně diskutovatelným.

Ve využití fiktivních prvků nastává posun, kdy se nepravděpodobné prvky stávají téměř reálnými.

6.4.3 Psychologické prvky

Základní orientace v psychologii umožňuje Kingovi vysvětlit chování a jednání a motivaci hlavních hrdinů. Nemusíme s nimi souhlasit, ale umožní nám to pochopit jejich svět. Autor ukazuje, jak jednotlivé události na hrdiny působí, jak se mění nebo ovlivňují. Svým způsobem ozřejmění důvodů postavy zlidšťuje.

U využívání psychologických prvků se během jeho tvorby nemění to, že zachycuje vlivy, které působí na hlavní hrdiny. Posun nastává v jejich komplikovanosti.

Z počátku své tvorby využíval zvláštní schopnosti, které souviseli s psychikou – u Carrie telekineze, u Johna Coffeyho léčitelská schopnost. Posouvá se do takové roviny, kdy nevyužívá nic nepravděpodobného. U Pana Mercedesu jsou to halucinace, které jsou reálné, a tak i uvěřitelné.

Využití psychologických prvků se během jeho tvorby příliš nezměnilo.

6.4.4 Paranormální prvky

Během tvorby opouští King nadpřirozené prvky a zabývá se více reálnými situacemi. V jeho dílech se nejprve objevují monstra a vrcholem všeho je dílo TO (IT). Od tohoto románu už od monster upouští a zabývá se více psychologií postav.

V Carrie a Zelené míli se monstra neobjevují, ale u Carrie je paranormální telekineze, kterou zdevastuje celé město. U Zelené míle je to zase magická schopnost Johna a nemoc či smrt ztvárněná v podobě černých brouků. U Pana Mercedesu od paranormálních prvků autor úplně upustil.

6.4.5 Dobro a zlo

Většina Kingových děl má uzavřený konec. John je popraven, Carrie umírá. Výjimkou je Pan Mercedes, kdy se Brady v závěru probouzí.

Vývoj dobra a zla se formuje v každém díle jiným způsobem. Formování je spojeno s psychologickými prvky, od kterých se odvíjí. V Carrie je například vidět postupná proměna u Chris Hargensenové, kterou motivuje zášť, a tak se z ní stává záporná postava. V Zelené míli u Williama Whartona je zápornost dána někde v minulosti, která není vysvětlena. Wharton je zlý už od počátku, kdy se s ním čtenář

setkává poprvé. U Pana Mercedesu je to Brady Hartsfield, u kterého je to dáno těžkým životem.

Závěr

Na základě rozborů tří zvolených románů z práce vyplývá, že během Kingovy tvorby došlo k určitým změnám.

Posun jeho tvorby spočívá v opuštění většiny paranormálních jevů a nereálných situací. Místo toho se snaží na čtenáře zapůsobit prostřednictvím psychologických jevů či něčeho diskutabilního jako jsou např. rozporuplné náhody (vražda, na kterou se nikdy nepřišlo), bezchybně fungující moderní technologie či mladistvý páchající čin, aniž by zanechal nějakou stopu.

V jeho tvorbě je velké množství prvků, které se během celé jeho spisovatelské kariéry nezměnily. Stále využívá mozaikové skládání epizod.

King má dar zpracovat takové životní situace, které jsou v určité době velmi živé. Např. v románu Dallas 63 velmi živě zachycuje atmosféru z 22. listopadu 1963, kdy byl zavražděn prezident J. F. Kennedy.

Čerpá z vlastních zkušeností, které se v jeho tvorbě promítají. Nebojí se po letech manželství otevřeně diskutovat ani např. o tématu sexuální otevřenosti, kdy je normální posouvat své erotické fantazie. (Toto téma zpracovává v románu Geraldova hra.)

V každém románu se objevují dobové prvky podtrhávající reálnost příběhu. Bývají jimi maličkosti, jež nás běžně obklopují. (Značky výrobků, firem, jména umělců, písní, televizních show, ...)

Pro Kinga je specifické zpracování mystičnosti, kdy dobro a zlo jsou jednoznačně rozdělené síly, které spolu bojují. V každém románu má potřebu vysvětlit, proč ke zlu dochází. Psychologizací poukazuje na formování postav, kterým jako by chtěl ukázat, že se člověk nenarodí špatný. Na podobném principu jsou založeny romány Carrie a Pan Mercedes, u kterých hraje hlavní roli formování matka. Např. V době před několika lety by matka věděla, jak tráví její syn/dcera čas. U Carrie tomu tak je, ale u Bradyho ne, a právě s dobou se posouvají i Kingovy romány.

Stejně tak se v románech objevují postavy, prostřednictvím kterých chce autor něco sdělit. V případě Bradyho Hartsfielda ukazuje, že člověk má touhy dosáhnout

úspěchu a vejít ve známost a to i takovým prostředkem jako je vražda. Potřeba, aby o nás svět věděl, dokazuje, že stále chceme někam patřit, být součástí společnosti.

King svými romány čtenářům předává odlišná poselství. Sděluje nám, že i obyčejní lidé mohou dosáhnout neobyčejných věcí. Chce, abychom se zamysleli nad tím, jak žijeme, co děláme se sebou či svými dětmi. V případě Pana Mercedesa ukazuje na svět zahlcený technologiemi, které předbíhají sociální a charakterový vývoj člověka. Technologie nás izolují a lidé se vzdalují lidskosti. Ve všech románech nám předkládá to, jací jsme a umíme být. Jeho díla jsou odrazem nás samotných.

Jeho tvorba je velmi často zpracovávána i filmově. King ve svých románech poskytuje prostor představivosti. Důvodem je také to, že má jedny z nejlepších lidských a nadpřirozených záporných hrdinů, kteří dokáží zaujmout. Hlavní výzvou je ale zpracování stupňujícího se napětí, kterého není snadné dosáhnout.

Literatura Stephena Kinga je rozporuplná a ne každému se líbí. Podrobně rozvádí myšlenky hrdinů a zabývá se i citlivějšími tématy, kterých se lidé v myšlenkách dotýkají jen okrajově. Nutí čtenáře se zamyslet a zabývat se danou problematikou. Právě míra toho, jak nás kniha donutí přemýšlet, rozlišuje dobrou a špatnou literaturu.

7. Seznam literatury

Rogaková Lisa: Stephen King Mistr strachu, Praha, nakladatelství XYZ, 2010, ISBN 978-80-7388-297-6

King Stephen: Carrie, Praha, nakladatelství Pavel Dobrovský – BETA, 2007, ISBN 978-80-7306-318-4

King Stephen: Zelená míle, Praha, nakladatelství Pavel Dobrovský – BETA, 2014, ISBN 978-80-7306-588-1

King Stephen: Pan Mercedes, Praha, nakladatelství Pavel Dobrovský – BETA, 2014, ISBN 978-80-7306-665-9

STEPHENKING.COM the official website, dostupné z: <http://stephenking.com>

STEPHEN KING CS 1. československý web krále moderního hororu, dostupné z: <http://stephenking.kbx.cz/>

The New York Times Magazine, dostupné z: www.nytimes.com/

YOU WILL KNOW HER NAME uncover the truth about Carrie, dostupné z: www.youwillknowhername.com

VF HOLLYWOOD, dostupné z: www.vanityfair.com/hollywood

PIXEL TORTO, dostupné z: www.pixeltorto.wordpress.com

OntohinBD, dostupné z: www.ontohinbd.com

Behance, dostupné z: www.behance.net

Fanpop, dostupné z: www.fanpop.com